

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 170 (6853)

**Neft kapitalını
insan kapitalına
çevirən şəxsiyyət...**

8

**Dünya mediası Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində
başladığı antiterror tədbirlərindən yazır**

2

**Yazılarda Azərbaycan Ordusunun yalnız Ermənistan
silahlı qüvvələrinin legitim hərbi hədəflərinə və hərbi
obyektlərinə zərbələr endirdiyi, mülki əhalinin
və obyektlərin hədəfə alınmadığı vurğulanıb**

Terrora qarşı ANTİTERROR!

**Lokal antiterror tədbirlərinə
siyasi partiyaların - Dəstək BƏYANATI**

12

**AXCP, Müsavat və Real partiyaları
xəyanət yolu tutdular**

7

**MN: "Ermənistan ordusunun
birləşmələri silahlı yərə qoyub təslim
olsa, antiterror tədbirləri dayandırılacaq"**

2

4

**DİQQƏT: Yenidən
qapanmalar
olacaq?**

15

**Bəhruz Quliyev: "Bu
üç partiyanın
xəyanətkar əməli
ikrah hissi yaradır"**

4

Dünya mediası Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində başladığı antiterror tədbirlərindən yazır

Yazılarda Azərbaycan Ordusunun yalnız Ermənistan silahlı qüvvələrinin legitim hərbi hədəflərinə və hərbi obyektlərinə zərbələr endirdiyi, mülki əhalinin və obyektlərin hədəfə alınmadığı vurğulanıb

Dünyanın müxtəlif ölkələrinin tanınmış KİV-ləri Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri ilə bağlı xəbərlər yayımlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalələrdə Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazilərdə başlanılan lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin məqsədinin 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən gənşmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhali, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi olduğu bildirilib.

"Daily Pakistan" nəşrində yayımlanan xəbərdə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində antiterror tədbirləri həyata keçirməyə başladığı qeyd olunub, Azərbaycanın dövlət qurumlarının, o cümlədən Müdafiə Nazirliyinin antiterror tədbirləri ilə bağlı məlumatları diqqətə çatdırılıb. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatında lokal xarakterli antiterror tədbirləri çərçivəsində yalnız legitim hərbi obyektlərin və hərbi infrastrukturun yüksək dəqiqlikli silahlarla hədəfə alındığının və sıradan çıxarıldığının bildirildiyi vurğulanıb.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən atəş vasitələrinin yaşayış yerlərinin yaxınlığında yerləşdirilməsini nəzərə alaraq, ərazidə olan mülki əhalini hərbi obyektlərdən kənar durmağa və Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinə dəstək olmamağa dair çağırış etdiyi də qeyd olunub.

Xəbərdə bildirilib ki, 2020-ci ildə ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra üçtərəfli Bəyanat imzalanısa da, Ermənistan həmin dövrədən sonra dəfələrlə atəşkəs rejimini pozub. Həmçinin qeyd edilib ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin qanunsuz birləşmələrinin və Qarabağdakı separatçıların Azərbaycanın həmin ərazilərdə inşa etdiyi yolda və tuneldə basdırdığı minaların partlaması nəticəsində mülki şəxslər və polis əməkdaşları həlak olublar.

ABŞ-ın CNBC televiziyasının elektron versiyasında yayımlanan məqalədə də Azər-

baycanın Qarabağ bölgəsində konstitusiyası quruluşunu bərpa etmək və Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrini ərazidən çıxarmaq üçün antiterror tədbirlərinə başladığı qeyd olunub. Bildirilib ki, Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi yaydığı bəyanatda lokal xarakterli tədbirlərin məqsədinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, Azərbaycan

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına istinad edilərək, antiterror tədbirlərinin əsas məqsədinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin Qarabağdakı birləşmələrinin tərk-silah edilməsi, onların bölgədən tamamilə çıxarılması olduğu vurğulanıb.

"Telegraph" qəzetində yayımlanan məqalədə bildirilib ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi yaydığı məlumatda mülki əhali və mülki infrastruktur obyektlərinin hədəfə alınmadığını, yüksək dəqiqlikli silahların tətbiqi ilə yalnız legitim hərbi hədəflərin sıradan çıxarıldığını bəyan edib. Xəbərdə,

Respublikasının konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi olduğu

bildirilib. Qeyd edilib ki, Azərbaycan mülki şəxslərin təhlükəli ərazidən təxliyəsinin təmin etmək üçün Laçın yolu üzərində və digər istiqamətlərdə humanitar dəhliz və qəbul məntəqələri yaradılıb.

Almaniyanın "Süddeutsche Zeitung" qəzetində yayımlanan məqalədə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin məlumatlarına istinad edilib. Bildirilib ki, Azərbaycan bölgədə konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə lokal xarakterli antiterror tədbirləri həyata keçirir. Antiterror tədbirlərinin məqsədi 2020-ci ildə baş vermiş sonuncu müharibədən sonra əldə edilmiş atəşkəs razılaşmasına əsasən, erməni hərbi birləşmələrinin bölgədən çıxarılması təmin etməkdir.

Alman Radiosunun saytında yerləşdirilən məqalədə qeyd edilib ki, antiterror tədbirlərinin məqsədi Ermənistan silahlı qüvvələrinin Qarabağdakı birləşmələrinin tərk-silah edilməsi, onların bölgədən tamamilə çıxarılmasıdır. Həmçinin Azərbaycan tərəfindən Qarabağın erməni əhalisinin təhlükəsiz əraziyə təxliyəsi üçün humanitar dəhlizlərin və məntəqələrin yaradıldığı qeyd olunub.

Məqalədə Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərdə mina partlayışı nəticəsində dörd polis əməkdaşının və iki mülki şəxsin həlak olmasına görə Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrini və Qarabağdakı terrorçuları ittiham etdiyi bildirilib.

Böyük Britaniyanın "The National News" nəşrində yayımlanan xəbərdə Azərbaycan

həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının açıqlamasına da yer verilib. Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni əhalinin nümayəndələri ilə Yevlax şəhərində görüşə hazır olduğu diqqətə çatdırılıb. Həmin açıqlamada "Antiterror tədbirlərinin dayandırılması üçün qanunsuz erməni silahlı dəstələri ağ bayraq qaldırmalı, bütün silahlar təhvil verilməli, qanunsuz rejim özünü buraxmalıdır", - tələbi xüsusi vurğulanıb.

Rusiya mətbuatı da Azərbaycan Ordusunun antiterror tədbirlərinə geniş yer ayırıb. "Moskovskiy Komsomolets" qəzetində dərc olunan məqalədə bildirilib ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi lokal xarakterli tədbirlərin Qarabağda sülhün bərqərar olunması və Ermənistan silahlı qüvvələrinin qanunsuz birləşmələrinin Azərbaycan ərazilərindən çıxarılması məqsədilə aparıldığını bəyan edib.

"İzvestiya", "Forbes.ru" nəşrlərində yerləşdirilən yazılarda isə Azərbaycan Ordusunun yalnız Ermənistan silahlı qüvvələrinin legitim hərbi hədəflərinə və hərbi obyektlərinə zərbələr endirdiyi, mülki əhalinin və obyektlərin hədəfə alınmadığı vurğulanıb.

"Kommersant" və "RBK"-nin yaydığı xəbərlərdə Azərbaycanın antiterror tədbirlərinə başlamasının Ermənistan tərəfindən Azər-

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının açıqlaması

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası reinteqrasiya məsələlərini müzakirə etmək üçün bir daha Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin nümayəndələrini Yevlaxa görüşə dəvət edir.

MN: "Ermənistan ordusunun birləşmələri silahı yerə qoyub təslim olsa, antiterror tədbirləri dayandırılacaq"

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi bir daha Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrini silahı yerə qoymağa və təslim olmağa çağırır. Bu halda antiterror tədbirləri dayandırılacaq.

Müdafiə Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan ərazisində müvəqqəti yerləşdirilən Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə operativ təmasdayıq və onların öz vəzifələrini icra etmələri üçün tərəfimizdən hər cür şərait yaradılır.

baycan ərazilərinin mütəmadi atəşə tutulması və ərazilərin yenidən minalanması ilə əlaqələndirildiyi qeyd olunub. Bildirilib ki, Azərbaycan Ermənistan ordusunun Qarabağdakı qanunsuz hərbi birləşmələrini tərk-silah etmək, azad edilmiş ərazilərə qayıtmış dinc əhalinin təhlükəsizliyini təmin etmək niyyətindədir.

İspaniyanın "EFE", "Rtve", "Notimerica", "Infobae", İtaliyanın "Libero Quotidiano" portallarında yayımlanan informasiyalarda Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin altı nəfərin, o cümlədən dörd polis əməkdaşının terror aktları nəticəsində həlak olmasından sonra antiterror tədbirləri həyata keçirdiyi qeyd edilib. Xəbərdə Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının erməni silahlı dəstələrinin ağ bayraq qaldırmayana, bütün silahları təhvil verməyə və qanunsuz rejim özünü buraxmayana qədər antiterror tədbirlərinin davam etdiriləcəyi bildirilib. Yazılarda, həmçinin Azərbaycanın Qarabağın erməni əhalisi ilə danışıqlara hazır olduğu da qeyd edilib. Məqalələrdə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mülki əhalinin təxliyəsi üçün humanitar dəhlizlər yaratdığı da xüsusi vurğulanıb.

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri çərçivəsində Çindao Şəhər Komitəsinin Daimi üzvü, Şəhər Komitəsinin Təşkilat Departamentinin rəisi Yuy Yuy ilə görüş keçirilib. Görüşdə Çindao şəhəri və onun sosial-iqtisadi inkişafı barədə məlumat verilib, şəhərin tranzit, nəqliyyat-logistika və turizm imkanları diqqətə çatdırılıb. Eyni zamanda, partiya quruculuğu, partiya üzvlərinin fəaliyyəti və gənc kadrların yetişdirilməsi məsələlərindən ətraflı bəhs olunub.

Çin ilə Azərbaycanın ikitərəfli və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı haqqında fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd edilib ki, qarşılıqlı səfərlər münasibətlərin inkişafına təkan verir. Fəal siyasi dialoq şəraitində iqtisadi-ticarəti, mədəni-humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsinin önəmi diqqətə çatdırılıb, əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib, qarşılıqlı olaraq hədiyyələr təqdim olunub.

Sonra nümayəndə heyəti tərəfindən Çindao şəhərinin Çyanşan mikrorayonunun Şinan rayonunda Çin Kommunist Partiyasının üzvlərinə və əhaliyə xidmət mərkəzi ziyarət edilib, eyniadlı ərazi partiya təşkilatının fəaliyyəti ilə tanış olunub. Bildirilib ki, mərkəz partiya üzvlərinin və rayon əhalisinin sosial məsələlərinin həllinə dəstək olur, yaşlı insanların asudə vaxtının səmərəliliyini təmin etmək üçün müvafiq işlər görür, onlara sosial xidmətlər göstərir.

Çin ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib

liyini təmin etmək üçün müvafiq işlər görür, onlara sosial xidmətlər göstərir.

Nümayəndə heyətinin üzvləri "Hisense" dövlət şirkətini də ziyarət edib, onun istehsal və ixrac potensialı ilə tanış olublar.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətinin Çindao Li-

manına səfəri də təşkil edilib. Bildirilib ki, Şandun yarımadasının cənub-şərqində yerləşən Çindao şəhəri bölgənin sənaye mərkəzidir və burada tekstil, yeyinti, maşınqayırma, texniki və elektroenergetika sahələri yüksək inkişaf edib. Diqqətə çatdırılıb ki, Çindao limanının tərkibinə 5 liman ərazi-

si daxildir. Bu liman qrupları Mərkəzi Asiya və Avropaya yük nəqlində əhəmiyyətli paya sahibdir.

Çin - Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı regional ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq pilot zonasını ziyarət edən YAP nümayəndə heyəti burada yerləşən Azərbaycan pavilyonunda olub. Pilot zona barədə

nümayəndə heyətinə ətraflı məlumat verilib.

Bununla yanaşı, partiyanın nümayəndə heyəti Yelkənli İdman növü üzrə Çindao Olimpiya Mərkəzinə baxış keçirib.

Sentyabrın 19-da YAP nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri başa çatıb.

ŞƏRH + AKTUAL

Terrora qarşı ANTİTERROR!

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan ərazilərində qalan qanunsuz erməni silahlıları demək olar ki, hər gün terror və diversiya cəhdləri göstərir. Rəsmi məlumatlarda terror aktları nəticəsində mülki şəxslərin və polis əməkdaşlarının şəhid olduğu qeyd olunur. Məhz bu baxımdan, yayılan informasiyalar "Qarabağda nə baş verir" sualını da aktuallaşdırır.

Bu problemin yeganə həll yolu antiterror əməliyyatının keçirilməsi və separatizmin ləğv edilməsidir!

Quldur və terrorçu rejimin təxribat hücumlarına başlayacağı isə, əslində, gözənilən idi. Belə ki, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Ağdam marşrutu vasitəsilə yükləri Xankəndinə aparması separatçıların gələcək mövcudluğunu sual altına salır. Onlar mövcud problemlərini həll etmək üçün Bakının tələbi olan Ağdam-Xankəndi marşrutunun açılmasına razı olsalar da, erməni əhalisinin reintegrasiyanın qarşısını almağa da çalışırlar. Onlar nəticə etibarilə çıxış yolu kimi isə eskalasiyanın yaranmasına səbəb olacaq terror aktlarının törədilməsini seçiblər. Eskalasiya ilə beynəlxalq diqqəti bölgəyə çəkmək, "Azərbaycan erməni əhalisinə hücum edir" iddiasını irəli sürmək və erməni əhalisi arasında düşmənçiliyi kövrəkləmək istəyirlər.

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlı Xocavənddəki terror hadisəsi ilə bağlı şərhində bildirib ki, insanların və polis əməkdaşlarının şəhid olması ilə nəticələnən mina terroru da, məhz bu təxribatın tərkib hissəsidir. "Bu problemin yeganə həll yolu antiterror əməliyyatının keçirilməsi və separatizmin ləğv edilməsidir. Beynəlxalq təcrübə də təsdiq edir ki, ölkə daxilində separatçı-terrorçu qruplaşmalarının məhv edilməsi yalnız güc təbiiqi ilə mümkündür", - deyə o qeyd edib.

Xəbərdarlıq edilmişdi!

Xatırladaq ki, bu günlərdə rəsmi Bakı separatçı rejimə və Ermənistan son qəti xəbərdarlıq edib. Məhz bu xəbərdarlıq da belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, separatçıların terror aktı antiterror əməliyyatını qaçılmaz edir. 44 günlük müharibədən sonra bütün şərtlər də ərazimizdə separatizmin ləğv edilməsi, silahlı dəstələrin neytrallaşdırılması üçün heç olmadığı qədər uyğundur. "Bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün Ermənistanın və onun yaratdığı qondarma rejimin hərbi təxribatları və törətdiyi terror aktları qətiyyətlə pislənməli və onların qarşısı alınmalıdır".

Xatırladaq ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Xocavənddə mina terroru nəticəsində mülki şəxslərin və Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşlarının həlak olması barədə yaydığı açıqlamada bildirilib.

Qeyd olunub ki, sentyabrın 19-da 1 ədəd nəqliyyat vasitəsi Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərində mövcud olan erməni silahlı qüvvələrinin təxribat-diversiya qrupu tərəfindən Xocavənd rayonu ərazisində basdırılmış tank əleyhinə minaya düşərək partlayıb. Bu təxribat nəticəsində 2 nəfər mülki şəxs həlak olub.

Bununla, 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsindən indiyə qədər ümumilikdə minə qurbanlarının sayı 314 nəfərə çatıb, onlardan 61 nəfər həlak olub.

Xocavənd rayonu ərazisində baş verən mina partlayışı bir daha göstərir ki, Üçtərəfli bəyanatın 4-cü bəndini kobudcasına pozaraq Azərbaycan ərazisində erməni silahlı qüvvələrini hələ də çıxarmayan, hərbi fəaliyyəti və minaların yerləşdirməsini davam etdirən Ermənistanın və onun yaratdığı qondarma rejimin əsas məqsədi bölgədə hərbi gərginliyi artırmaq, terrorçuluqla məşğul olmaqdır. Bununla yanaşı, bu təxribatların məqsədi post-münaqişə dövründə aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinə, bu ərazilərdə fəaliyyət göstərən mülki əhaliyə, habelə məcburi köçkünlərin geri qayıtmasına və öz yerlərində dinc yaşamasına maneçilik yaratmaqdır", - XİN-dən qeyd olunub. Beləliklə, vaxt və zaman yetişdi: terrora qarşı ANTİTERROR!

Afət Tahirqızı

Bəhruz Quliyev: "Bu üç partiyanın xəyanətəkar əməli ikrah hissi yaradır"

"Azərbaycan mediası, həmişə olduğu kimi, yenə də özünün uğurlu fəaliyyətini davam etdirir. Media Azərbaycan ictimaiyyətinin, cəmiyyətinin keyfiyyətli informasiya ilə təmin olunması funksiyasını uğurla yerinə yetirir. Yaşadığımız dövr yeni media dövrüdür. Media texnoloji baxımdan inkişaf dövrü keçir və buna uyğun olaraq özünün nəzəri yanaşmasını yeni dövrün tələblərinə uyğunlaşdırır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında SƏS Media Qrupunun rəhbəri, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Bəhruz Quliyev deyib.

Media Qrupunun rəhbərinin sözlərinə görə, "Əkinçi" ənənələri üzərində bərqərar olan mətbuatımızın milli-dövlətçilik məsələlərinə həssas yanaşması təqdirəlayiqdir: "Xüsusilə 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə və ondan sonrakı həssas dövərdə mətbuatımızın necə faydalı fəaliyyətlə məşğul olduğunu gördük. Azərbaycan jurnalistikası 44 günlük Vətən müharibəsində kifayət qədər müəşəkkil təmsil olundu. Media monolit komanda kimi prosesdə aktiv iştirak etdi. Ordumuzun, digər dövlət qurumlarımızın müharibəyə ciddi və məsuliyyətli şəkildə kökləndikləri kimi, kütləvi informasiya vasitələrimiz də bu səfərbərliyə adekvat yanaşma ortaya qoydu. Məsələyə ümumi baxış budur. Bu gün də Azərbaycan mediası ayıq-sayıq olmalıdır. Rəsmi mənbələrə istinad da önəmlidir. Jurnalist peşə marağını vətəndaşın hüquqlarından üstün tutmalıdır.

Ermənistanın Azərbaycanın konstitusiyaya quruluşuna yönəlik hərbi təhdidlərinə qarşı ölkəmizin keçirdiyi lokal antiterror tədbirlərinin həyata

"Biz qələbə çalandan sonra bəyanata qoşulmaq lazım deyil" DEPUTAT MÜNASİBƏT BİLDİRDİ

"Hazırda bizim ümummilli problemimiz həll olunur. Heç bir beynəlxalq qanunu pozmadan ədalətli addımlar atırıq. Üç ildir ki, səbrlə gözlədik, təkliflər verdik, görüşlərə dəvət etdik. Amma əfsuslar olsun ki, ermənilərin başında duran separatçılar bizimlə sülh yoluyla danışmaq istəmir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Rüfət Quliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, burada erməni xalqının günahı yoxdur: "Günah onları idarə edənlərdir. Əslində, bildiyim qədər mülaxifət partiyaları Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin mövqeyini dəstəkləyirlər. Hətta son zamanlar antiterror əməliyyatına yaman fikir verirdilər. İndi niyə belə edirlər anlamıram. Bugün vaxtları olmaya bilər. Amma gecikmək olmaz. Biz qələbə çalandan sonra bəyanata qoşulmaq lazım deyil. Onların atalar demişkən, "toydan sonra nağara" olmasın. Vaxtında dəstək olmaq lazımdır. Çünki bu bizim ümummilli problemimizin həlli üçün atılmış addımdır".

Ləman Sərraf

"Bölmələrimiz tərəfindən yalnız legitim hərbi hədəflər zərərsizləşdirilir"

Dünən axşam Müdafiə Nazirliyi tərəfindən media nümayəndələri üçün brifinq keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi, polkovnik Anar Eyvazov brifinqdə çıxış edərək deyib: "Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində keçirilən lokal xarakterli antiterror tədbirləri uğurla davam edir. Tədbirlər zamanı Ermənistan silahlı qüvvələri birləşmələrinin 60-dan çox döyüş mövqeyi Silahlı Qüvvələrimizin nəzarətinə keçirilib. Eyni zamanda Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinə məxsus 20-dən artıq hərbi təyinatlı avtomobil, 40-dan artıq artilleriya qurğusu, 30-dan artıq

minaatan, 2 ədəd zenit-raket qurğusu, 6-dan artıq "Martira" radioelektron mübarizə stansiyası və digər hərbi təyinatlı vasitələri zərərsizləşdirilib.

Bəzi Ermənistan sosial media resurslarında guya bölmələrimiz tərəfindən mülki obyektlərin atəşə tutulması barədə yayılan məlumatlar təxribat və dezinformasiya xarakteri daşıyır. Burada məqsəd ordumuzun imicinə xələl gətirmək və beynəlxalq ictimaiyyətdə lokal antiterror tədbirləri haqqında yanlış fikir formalaşdırmaqdır. Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet saytı və sosial media hesablarında yaydığımız videolardan da aydın görünür ki, bölmələrimiz tərəfindən yalnız legitim hərbi hədəflərə zərbələr endirilir.

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində lokal xarakterli antiterror tədbirləri zamanı dəfələrlə müşahidə edilib ki, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri bölmələrinin hədəfindən yayınmaq məqsədilə Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri müxtəlif təyinatlı zirehli döyüş texnikası və atəş vasitələrini yaşayış məntəqələrində yerləşdirib, eyni zamanda hərbi təyinatlı obyektlərə mülki şəxsləri cəlb edir.

Məlum olduğu kimi arsenalımızda ən müasir tələblərə cavab verən yüksək dəqiqliyə malik silah və döyüş texnikası mövcuddur. Peşəkar hərbi qulluqçularımızın bu silahlardan istifadə edilməklə hədəfə aldığı hərbi obyektlərin məhv edilməsi üzrə verilən tapşırıqlar bir çox hallarda məhz hərbi obyektə mülki şəxslərin olması aşkar edildikdən sonra obyektin hədəfə alınması dayandırılıb.

Bir daha bildiririk ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin döyüş texnikasını yaşayış məntəqələrində və yaxud onların ətrafında yerləşdirməsinə baxmayaraq yüksək dəqiqliklə həyata keçirilən atəş nəticəsində yalnız uzunmüddətli atəş nöqtələri, döyüş texnikası və hərbi məqsədlər üçün istifadə edilən hərbi infrastruktur sıradan çıxarılır və zərərsizləşdirilir. Qeyd etdiyim faktlarla bağlı ictimaiyyətə mütəmadi olaraq videomateriallar təqdim edilib və bundan sonra da təqdim ediləcəkdir.

Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələri birləşmələrinin üzvlərini silahı yerə qoyaraq təslim olmağa çağırıq. Həmçinin ərazidə olan mülki şəxslərə qətiyyətlə onlara yaxın durmamağı və hər hansı yardım etməməyi tövsiyə edirik. Tövsiyə xarakterli bildirişlər səsgücləndirici və digər texniki vasitələrlə çatdırılır". Brifinq zamanı media nümayəndələrinə videomaterial da təqdim edilib.

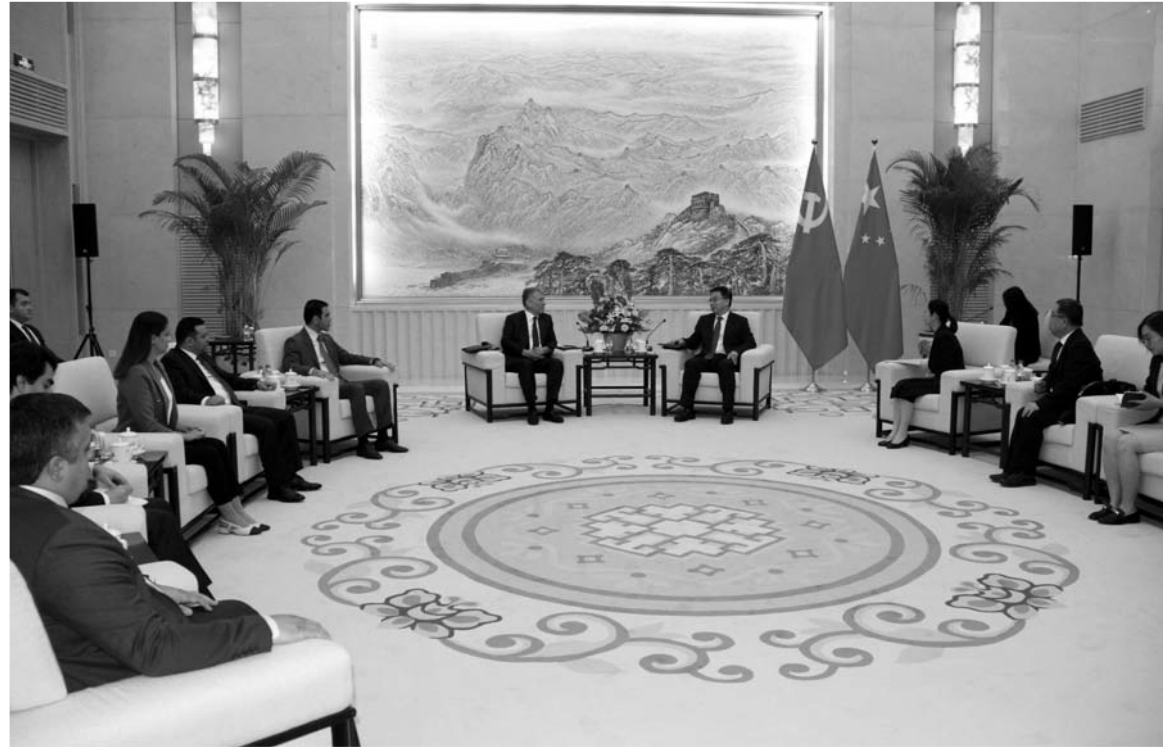
keçirildiyi bir dövərdə media da öz üzərinə düşən məsuliyyəti dərk etməli vətəndaş cəmiyyəti institutu kimi Azərbaycan dövlətinin və Ali Baş Komandanın yanında olmalıdır. Azərbaycanın siyasi partiyaları Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ölkəmizin ərazi bütövlüyünün və əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunması, erməni silahlı birləşmələrinin təxribatlarının qarşısının alınması, işğaldan azad edilən torpaqlarımızda məskunlaşan minlərlə soydaşımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün həyata keçirdiyi siyasəti və verdiyi hərbi əmri dəstəklədiyi, onun ətrafında sıx birləşdiyi halda təəssüflər olsun ki, yenə də AXCP, Müsavat, REAL partiyaları öz xəyanətəkar mövqeyindən əl çəkmirlər".

Bəhruz Quliyev əlavə edib ki, təəssüfləndirici haldır ki, Vətənin həm çətin, həm şərəfli günündə üç siyasi partiya - AXCP, "Müsavat", REAL həmrəylik dərindən kəsildi: "Halbuki, həmişə hansısa bir ermənipərəst mərkəzin çağırışına dərhal mitinq və ya etiraz aksiyası ilə cavab verənlər həsrətlə gözlənilən bir gündə xalqın və dövlətin yanında olmadı. Başqa sözlə, bu populist qruplaşmalar ümummilli məsələdə vahid mövqedən çıxış etmək qabiliyyəti göstərə bilmədilər. Bu üç partiyanın xəyanətəkar əməli ikrah hissi yaradır. Hər zaman Qarabağ məsələsində vahid mövqə nümayiş etdirilməsinin xalqımızın haqqı və hüququ hesab etmişik. Bütün təmaslarımızda apardığımız davanın həm beynəlxalq hüquqa, həm də Azərbaycan Konstitusiyasına söykəndiyini bildirmişik. Onu da vurğulamışıq ki, Azərbaycana qarşı hər hansı bir növbəti təhdid yaranacağı təqdirdə cəmiyyət olaraq bir yumruq kimi birləşib ölkəmizin bütövlüyü çərçivəsində yenidən mübarizə aparacağıq. Çünki bu məsələdə müxalif mövqə, fərqli düşüncə ola bilməz".

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri davam edir.

Sentyabrın 15-də Pekində Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Çin Kommunist Partiyası (ÇKP) Mərkəzi Komitəsinin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin departament müdürünün müavini Li Cünfu ilə görüşü olub. Görüş zamanı Azərbaycan və Çin arasında münasibətlərin inkişafından söhbət açılıb. Vurğulanıb ki, milli maraqları əsas götürən, bərabər hüquqlu tərəfdaşlığa malik iki dost ölkə bir-birini beynəlxalq platformalarda dəstəkləyir. Qeyd olunub ki, Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı və ÇKP ilə YAP arasındakı əlaqələrin dərinləşdirilməsi dövlət rəhbərlərinin diqqət mərkəzindədir. Görüş zamanı Cənubi Qafqaz regionundakı proseslər müzakirə olunub və bir daha Çinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini dəstəklədiyini ifadə edilib.

Nümayəndə heyəti ÇKP Mərkəzi Komitəsinin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsi müdürünün müşaviri Cao Şiton ilə də görüşüb. Görüşdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin Çinə səfərləri, eləcə də Səmərqənddə Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqpin ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin görüşü xatırladılaraq Çin ilə münasibətlərin inkişafının Azərbaycanın xarici siyasətində mühüm yer tutduğunu diqqətə çatdırılıb. Əməkdaşlığın hazırkı vəziyyətinin məmnunluq doğurduğu, əməkdaşlığın mü-

Çində səfərdə olan YAP nümayəndə heyəti bir sıra görüşlər keçirib

hüm perspektivlərinin olduğu vurğulanıb. Bildirilib ki, ÇKP ilə YAP arasındakı intensiv dialoq Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafına mühüm töhfələr verir.

Görüşdə, həmçinin partiya quruculuğu və gənclər siyasəti sahəsində fikir mübadiləsi aparılıb, bu kontekstdə qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Həmin gün nümayəndə heyəti

ÇKP MK-nin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsi müdürünün müşaviri Cao Şitonun adından verilən rəsmi qəbulda da iştirak edib. Mərasimdə qarşılıqlı olaraq hədiyyələr təqdim edilib.

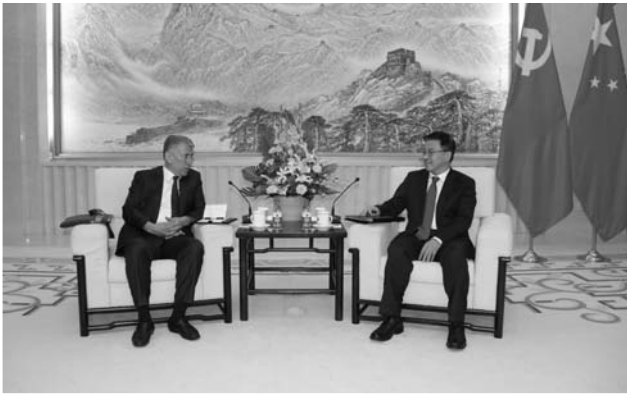
Daha sonra nümayəndə heyətinin ÇKP MK Təşkilat şöbəsinin gənc kadrların hazırlanması departamentinin müdir müavini Sie Şenli ilə görüşü olub. "Partiyanın

gənc nümayəndələrinin yetişdirilməsi" mövzusunda aparılan fikir mübadiləsi zamanı Azərbaycanda həyata keçirilən gənclər siyasəti haqqında ətraflı məlumat verilib, gənclərlə işin dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsi olduğu diqqətə çatdırılıb. Qeyd olunub ki, YAP sıralarında təmsil olunan gənclər cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində, o cümlədən ictimai-

siyası proseslərdə aktiv iştirak edirlər. Qarşılıqlı səfərlərin iki ölkənin hakim partiyalarının gəncləri arasında uğurlu əməkdaşlığın təmin olunması, fikir və təcrübə mübadiləsinin aparılması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulanıb.

Sentyabrın 16-da isə nümayəndə heyəti Çin Kommunist Partiyasının Muzeyini ziyarət edib. Muzeylə tanışlıq zamanı Çinin və ÇKP-nin tarixi haqqında ətraflı məlumat verilib. Diqqətə çatdırılıb ki, muzeydə ölkənin və partiyanın tarixini əks etdirən müxtəlif eksponatlar toplanıb və qiymətli, nadir kolleksiya nümunələri, stendlər mövcuddur. Nümayəndə heyətinin rəhbəri Ziyafət Əsgərov xatirə kitabına təəssüratlarını və ürək sözlərini yazıb.

Nümayəndə heyəti nadir tarixi-memarlıq abidələrindən və maddi mədəniyyət nümunələrindən olan Böyük Çin Səddini də ziyarət edib. Məlumat verilib ki, ölkənin şərqin-

Bu il Azərbaycan tarixində silinməz izlər qoyan dahi lider Heydər Əliyev ilidir. Biz Heydər Əliyev fenomenindən danışırıq, Heydər Əliyev bənzərsizliyindən söhbət açırıq. Bu siyasət korifeyinin heç vaxt heç bir təbliğat təntənələrinə ehtiyacı olmasa da, biz dönə-dönə ona qayıdacağıq. O səbəbdən ki, özümüzün ona ehtiyacımız var. Heydər Əliyev müdrikliyi, uzaqgörənliyi, titanik fəaliyyəti ilə dünyanın nüfuzlu, seçmə siyasətçiləri ilə bir sırada özünə əbədi yer alan ən böyük azərbaycanlıdır. Adı Azərbaycanın, bütövlükdə türk dünyasının tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış dahidir. Hərtərəfli düşüncə və dərrakəyə, təfəkkürə malik belə insanlar isə hər əsrin və hər xalqın bəxtinə düşür! Heydər Əliyev böyük uzaqgörənliklə: "Mən həmişə xalqa arxalanmışam, xalqa bel bağlamışam" sözünü məhz hər vaxt qürurla söyləmişdir. Mənim həyatım həmişə xalqla bir yerdə olub, bu gün də bir yerdədir, sabah da bir yerdə olacaqdır", - deyərək xalqımız qarşısında gös-

haqqında müqaviləni bağlamaqla Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanın yox, Gürcüstan və Türkiyənin də iqtisadi inkişafına zəmin yaratdı. Üstəlik, bu ölkələrin təhlükəsizliyini təmin etdi. Cənab İlham Əliyev ulu öndərimizin siyasi kursunu davam etdirməklə bərabər, həm də ölkənin inkişafında mühüm məqamları önə çəkərək, sürətli inkişafa nail olmuşdur. Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı, xüsusilə də sosial problemlərin həlli, əhalinin maddi rifah halının yüksəldilməsi bu gün İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin ən prioritet sahələrindən biridir. Ölkə başçısı hakimiyyətinin ilk günlərindən respublikada sosial-iqtisadi inkişafın sürətlənməsi istiqamətində ardıcıl siyasət həyata keçirməkdədir.

Bu gün, doğrudan da, Azərbaycanın sükanı etibarlı əllərdədir. İndi ölkəmiz nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların, demək olar ki, hamısında təmsil olunur. Müstəqillik yolu ilə inamla addımlayan respublikamız dünyada baş verən demokratikləşmə və

Ulu Öndər Heydər Əliyevin ən parlaq əsəri Azərbaycandır

tərbiyəli möhtəşəm xidmətlərinə görə tarixdə əbədi yaşamaq haqqı qazanmışdır. O, sözün əsl mənasında, Vətənin böyük oğlu, liderlər lideri, bənzərsiz dövlət xadimi idi. Sağlığında millət atası olmağı bacardı, bir zirvəyə ucaldı, xalqın sevgisini qazandı. O, müasir Azərbaycanın yaradıcısı, qurucusu, dövlətçiliyimizin qaranlı oldu. O, ölkəmizə uzun illər rəhbərliyi dövründə respublikamızı hərtərəfli inkişafa, tərəqqiyə çatdırdı, onun siyasətini, iqtisadiyyatını, elmini, təhsilini, mədəniyyətini dünya standartları səviyyəsinə qaldırdı. Vətənimizin ən ağır vaxtlarında, ən çətin məqamlarında belə onu təklənməyə, dağılmağa qoymadı. İndi bütün dünyada səsi eşidilən, ən super dövlətlərin belə hesablaşdığı Azərbaycan fonomenal şəxsiyyətin ən parlaq əsəridir.

Heydər Əliyev hər kəlməsi, sözü, çıxışı, hərəkəti ilə insanlara dərs keçirdi. O, bitib-tükənməyən bir xəzinə, nümunə, Allah tərəfindən yer üzünə göndərilmiş müqəddəs bir varlıq, xarizmatik bir qüvvə idi. Ulu öndərin çox zəngin həyatını, ömür yolunu, titanik fəaliyyətini, Azərbaycan və azərbaycanlılar üçün, bütövlükdə türk dünyası üçün gördüyü misilsiz işləri ifadə etmək olduqca çətin-

dir. Əslində, bunun üçün qalaq-qalaq, cild-cild kitablar yazılmalıdır və mütləq yazılacaqdır.

Ölkədə siyasi anarxiyanın baş aldığı bir dövrdə, Xalq bu çətin vəziyyətdən xilas etmək üçün 1992-ci ildə Heydər Əliyev Naxçıvanda olduğu dövrdə Azərbaycanın bir qrup ziyalılarının təkidli tələbi ilə Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratmışdır. Sonradan bu partiya regionda ən güclü siyasi təşkilata çevrilmişdir. Heydər Əliyev rəhbərliyi dövründə Azərbaycanda dövlət quruculuğu, ictimai-siyasi sabitlik təmin edildi, iqtisadi inkişaf, beynəlxalq əlaqələrin gücləndirilməsi istiqamətində davamlı proses başlandı, ölkədə bütün sahələr üzrə köklü islahatlar aparıldı. Bunlardan ən birincisi hüquqi islahatlar idi. SSRİ dağıldandan sonra respublika daxilində yaranmış hərç-mərclikdən əsər-əlamət qalmadı. Müdrik bir rəhbərin aydın təfəkkürü, qəti iradəsi, möhkəm əzmi ilə 1994-cü il oktyabr, 1995-ci il mart dövlət çevrilişlərinin qarşısı məhərdetlə alındı. Müstəqillik yolunda inamla addımlayan Azərbaycan qısa zaman kəsiyində dünyada baş verən demokratikləşmə prosesinin iştirakçısına çevrildi. Heydər Əliyev 1994-cü ilin may ayında

atəşkəs haqqında müqavilə imzalamaqla Azərbaycanı siyasi, iqtisadi və hərbi böhrandan qurtardı. Dünyanın Azərbaycana qarşı siyasətini dəyişdi. Onun diqqətini Vətənimizə yönəltdi. Ümummilli lider 1994-cü il sentyabrın 20-də əsasını qoyduğu "Əsrin müqaviləsi" ilə dünyanın neft siyasətini birmənalı şəkildə Xəzər regionuna istiqamətləndirdi. Bu yeni neft strategiyası Xəzər Azərbaycan sektorunda 15 ölkənin, 33 iri neft şirkətinin iştirakı ilə 22 neft-qaz müqaviləsinin imzalanmasına səbəb oldu. Heydər Əliyev siyasi uzaqgörənliyinin nəticəsidir ki, indi Azərbaycan dünyanın aparıcı dövlətlərinin iqtisadi maraq meydanına çevrilmişdir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri Azərbaycanın yeni neft strategiyasının təməl daşı, iqtisadiyyatımızın ana xəttidir. Mütəxəssislər haqlı olaraq bu layihəni Azərbaycanın taleyində dövlət müstəqilliyi qədr əhəmiyyətli tarixi hadisə hesab edirlər. Azərbaycanın sosial-iqtisadi tərəqqisinə, onun beynəlxalq aləmə iqtisadi inteqrasiyasına zəmin yaradan bu misilsiz layihəyə görə nəinki Azərbaycan, hətta bir çox xalqlar Heydər Əliyevə minnətdar olacaqlar. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin çəkilməsi

əməkdaşlıq prosesində yaxından iştirak edən dövlət kimi dünya birliyinin tərkib hissəsinə çevrilmişdir. Demokratiya və müstəqillik ideyalarına sadıq olan cənab İlham Əliyev indi milli mənafehlərimizi yüksək səviyyədə qoruyur. Bu gün Heydər Əliyev siyasətinin uğurlu davamını görmək nə qədər xoş və ürəkaçandır! Heydər Əliyev siyasətinin layiqli davamçısı cənab Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti siyasi iradəsi sayəsində 30 il işğalda olan torpaqlarımız işğaldan azad olunaraq sərhədlərimiz tam şəkildə bərpa olundu. Biz inanırıq ki, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin apardığı siyasət nəticəsində regionda sülhün bərqərar olmasına nail olacağıq. İşğaldan azad olmuş torpaqlarımızda tikinti quruculuq işlərini sürətlə həyata keçirərək gələcəkdə Qarabağı Azərbaycanın cənnət guşəsinə çevirəcəyik. Bu gün Xalqımız Heydər Əliyev siyasi xəttini davam etdirən əvəzolunmaz liderini bəyənir və daim bu siyasəti dəstəkləyəcəkdir.

Anar Alişov
Yeni Azərbaycan Partiyası Yardımçı
rayon təşkilatının sədri

Azərbaycanın Qarabağda yeni antiterror tədbirinə başlaması na həm Ermənistan, həm də Rusiya sülhməramlılarının məsuliyyətsiz hərəkətləri səbəb olub.

Bu sözləri gürcü politoloq Tengiz Txilava Azərbaycanın keçirdiyi lokal antiterror tədbirləri ilə bağlı AZƏRTAC-a müsahibəsində söyləyib.

Politoloq deyib ki, Azərbaycanın Qarabağda yeni antiterror tədbirlərinə başlaması tam qanunauyğundur və başadüşüldür. İlk növbədə ona görə ki, 2020-ci ilin noyabrında Qarabağda gedən 44 günlük müharibənin sonunda sülhün imzalanması zamanı Ermənistan "Artsax ordusu" ad-

Gürcü politoloq: "Azərbaycanın Qarabağda yeni antiterror tədbirlərinə başlaması tam qanunauyğundur"

landırılan qüvvələrinin tərk-silahı və ya Ermənistanı çıxarılmasına dair öhdəlik götürdü. Lakin Ermənistan bu öhdəliyi yerinə yetirmədi. Heç kimə sirr deyil ki, çox vaxt bu "ordu"nun rolunu, sadəcə olaraq, Ermənistan silahlı qüvvələri yerinə yetirirdi. Regionda sülhməramlılıq payını üzərinə götürən Rusiya bu funksiyaları yerinə yetir-

mədi, erməni tərəfinə hər cür kömək etdi. Bu da regionda sabitliyin yenidən pozulmasına səbəb oldu. Ona görə də deyə bilərik ki, Azərbaycanın Qarabağda antiterror tədbirlər keçirməsi onun suveren hüququdur.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan hakimiyyətinin hərəkətləri ona görə daha məsuliyyətsizdir ki, ölkənin baş naziri N.Paşinyan dəfələrlə bəyan edib ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımağa və deməli, Qarabağı da onun bir hissəsi kimi tanımağa hazırdır.

Fransa da burada öz məsuliyyətini daşımalıdır, onun rəsmiləri, o cümlədən prezident də dəfələrlə məsuliyyətsiz bəyanatlar verib.

"Azərbaycan çoxdandır ki, güc tətbiq etməkdən çəkinir, lakin səbri sonsuz deyil. Ermənistanda insanlar Qarabağdan yapışmağın heç bir nəticə verməyəcəyini nə qədər tez başa düşsələr və xalqın diqqətini xarici amillərə yönəltmədən öz problemlərini həll etməyə başlasalar, hamı, o cümlədən Ermənistan üçün bir o qədər yaxşıdır", - deyərək T.Tkilava vurğulayıb.

AXCP, Müsavat və Real partiyaları xəyanət yolu tutdular

Ə.Kərimli, İ.Məmmədov, A.Hacılı dəstək bəyanatına qoşulmamaqla xain niyyətli düşmənləri, xüsusilə də, erməni lobbisini məmnun edirlər

Bəlli olduğu kimi, Ermənistanın Azərbaycanın Konstitusiyaya quruluşuna yönəldilmiş hərbi təhdidlərinə qarşı ölkəmiz lokal antiterror tədbirləri həyata keçirir. 44 günlük Vətən Müharibəsində olduğu kimi, bu dəfə də cəmiyyətin bütün təbəqələri lokal xarakterli antiterror tədbirlərini dəstəkləyirlər. Qeyri-hökumət təşkilatları, siyasi partiyalar bir araya gələrək dəstək bəyanatları qəbul edir, beynəlxalq təşkilatlara, ayrı-ayrı ölkələrin parlamentlərinə müraciətlər ünvanlayırlar. Təsəssüs ki, yenə də erməni qucağında oturub, milli maraqlarımıza daş atan dağıdıcı müxalifət partiyaları və onların funksionerləri ümumxalq birlikdən kənarda qalırlar. Siyasi partiyaların lokal xarakterli antiterror tədbirlərini dəstək bəyanatına yenə də AXCP, Müsavat və REAL partiyaları qoşulmadılar. Bu isə onu bir daha təsdiq edir ki, sözügedən partiyalar erməni lobbisinin mənafeyindən çıxış edirlər. Yeni, erməni lobbisi dağıdıcı müxalifət partiya sədrlərinə lokal xarakterli tədbirlərə dəstək göstərilməməsi barədə göstəriş verilib. Onlar da göstərişlərə boyun əyiblər.

Necə ola bilər ki, Vətəninə yardım etməyin vacib olduğu bir mərhələdə susan?

Bu yerdə göz önündə arzu edilməz mənərə canlanır. Necə ola bilər ki, vətəninə yar-

dım etməyin vacib olduğu bir mərhələdə susan? Deməli, bir daha aydın olur ki, onların pafosla söylədikləri "Vətən", "Xalq" sözləri, sadəcə, siyasi dividend əldə etmək üçün deyilir. Əslində, xalqdan uzaqdırlar, dövlətə qarşı laqeyddirlər. Onlar üçün başlıca hədəf və məqsəd ölkəmizin imicinə xələl gətirmək və erməni lobbisinin istəyinin yerinə yetirilməsidir. Xatırlatmaq lazımdır ki, AXCP və Müsavat 2020-ci ilin iyulunda Tovuz rayonu erməni terror maşını terror aktları həyata keçirən zaman 43 siyasi partiyanın imzaladığı "Ermənistanın Azərbaycana qarşı davam edən təcavüzü və dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində törətdiyi son təxribatları ilə əlaqədar siyasi partiyaların milli həmrəyliyə dair" bəyanatını imzalamamışdır. 44 günlük Vətən Müharibəsi zamanı bir neçə dəfə siyasi partiyalar bir araya gəlib beynəlxalq təşkilatlara Ermənistanın vandal hərəkətləri və dinc sakinlərin raket atəşinə tutulmasına etiraz əlaməti olaraq bəyanatlar, müraciətlər ünvanladılar zaman Müsavat və AXCP həmin müraciətlərə qoşulmaqdan imtina etdilər. Prezident Administrasiyasında siyasi partiyaların rəhbərləri ilə keçirilən görüşlərdə AXCP və Müsavat funksionerləri qatılmadılar. Hətta siyasi dialoq çağırışlarına da əhəmiyyətsiz yanaşdılar. Bütün bunlar Əli Kərimlinin, Arif Hacılının və İlqar Məmmədovun şəxsiyyətlərindən asılı olduqlarını göstərir.

Əli Kərimlinin, Arif Hacılının və İlqar Məmmədovun

erməni revanşistlərdən fərqi varmı?

Hazırkı mərhələdə konstitusiyaya quruluşunun bərpası istiqamətində ordumuzun apardığı lokal xarakterli əməliyyatlara dəstək bəyanatına qoşulmamaqla milli mübarizəmizə qarşı çıxmaqdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, torpaq uğrunda aparılan haqq savaşımıza bütün dünya diqqət göstərir. Biri xain xisləti ilə, digər isə qardaş marağı ilə. Əgər içimizdə fərqli yanaşma göstərsə, bu, xain ürəkləri sevindirir. Ə.Kərimli, İ.Məmmədov, A.Hacılı dəstək bəyanatına qoşulmamaqla xain niyyətli düşmənləri, xüsusilə də, erməni lobbisini məmnun edirlər. Ə.Kərimli bütün günü sosial şəbəkələrdə vurmuxur, ABŞ-ın qaranlıq dairələrinin layihəsi olan Sevinc Osmanqızının TV-sində müxtəlif verilişlərdə çıxışlar edir. Niyə görə hazırda keçirilən lokal xarakterli əməliyyat tədbirlər barədə Sevinc Osmanqızının verilişində çıxış edib, mövqeyini bildirmir? Ona sosial şəbəkələr vasitəsilə ordumuzun apardığı əməliyyatlara haqq qazandırmağa nə mane olur? Axı torpaq namusumuzdur, qeyrətimizdir. Elə bir məqamdır ki, dilindən, dinindən, siyasi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bu torpaqda doğulan hər kəs Ali Baş Komandan, Yenilməz Sərkərdə, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin yanında olmalı, Ona öz dəstəyini göstərməlidir.

Vicdanları, abır və həyələri olsa, bundan sonra siyasətdə qalmazlar, xalqdan üzr istəyib sakitcə siyasi arenanı tərk edərlər

Söz yox ki, xalq birmənalı şəkildə Ali Baş Komandan, Yenilməz Sərkərdə, ölkə Prezidenti İlham Əliyevi dəstəkləyir. Bu birliyin qələbə qazanacağı şübhəsizdir. Necə ki, 44 günlük Vətən savaşı birliyin və həmrəyliyin nəticəsi olaraq zəfərlə başa çatdı. Dağıdıcı müxalif ünsürlərə isə yamanlıq qaldı. Yenə də eyni hal yaşanacaq. Aparılan əməliyyat qələbə ilə başa çatacaq və Xankəndidə, Xocalıda, Ağdərədə, Xocavənddə və digər ərazilərimizdə suverenliyimiz bərpa olunacaq, üçrəngli bayrağımızın dalğalanması təmin olunacaq. Təbii ki, yenə də yamanlıq altdan altdan erməni revanşistlərinin maraqların-

"Belə vacib məsələdə dövlətin birliyinə qoşulmamaq nə deməkdir?"

"Azərbaycan dövləti olaraq başda Ali Baş Komandan olmaqla ordumuzun ətrafında sıx birləşdiyimizi bəyan etmişik. Çünki ermənilərin qudurğan münasibətini başqa cür cəzalandırmaq olmaz. Ona görə də haqlı olaraq Azərbaycan Prezidenti sərəncam imzalayıb və ordumuz lokal tədbirlər, məhdud antiterror əməliyyatı həyata keçirir. Biz də bunu birmənalı şəkildə müdafiə edirik. Çünki ermənilərin bizə qarşı həqarətli münasibəti, vətəndaşlarımızın minaya düşərək həlak olması və s. artıq dözülməz hədd idi". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Tahir Kərimli deyib.

"Belə vəziyyətdə biz 23 partiya dövlətimizin ətrafında birləşmişik. Amma dəhşətli haldır ki, Müsavat, AXCP və REAL partiyaları birgə bəyanata qoşulmayıb. Onlar iqtidara düşmənlər də ola bilər, mənfi münasibət bəsləyə bilərlər, amma bu cür vacib məsələdə dövlətin birliyinə qoşulmamaq nə deməkdir? Burada əsas məsələ millətimizin şərefi, dövlətimizin suverenliyidir. Belə bir vəziyyətdə necə kənarda durmaq olar? Məgər onlar deyildimi, daim hakimiyyəti antiterror əməliyyatı keçirməməkdə, suverenliyimizi tam bərpa etməməkdə ciddi tənqid edirdilər. İndi Azərbaycan antiterror əməliyyatları həyata keçirir, erməni xalqına müraciət edir, hərbiçilərdən uzaq durmaları barədə vəərəqə paylayırlar. Belə olan təqdirdə deyəcəklər ki, Azərbaycan erməni vətəndaşlarını qırır? Azərbaycan əlindən gələn hər şeyi edir ki, mülki vətəndaşlar zərər çəkməsinlər. Bu çox zəruri bir məsələdir. Ona görə də mən hər üç partiyanın Vətən naminə birliyə qoşulmamağını pisləyirəm", - deyərək əlavə edib.

Ləman Sərraf

dan çıxış edən Ə.Kərimli, İ.Məmmədov, A.Hacılı və digərlərinə qalacaq. Bu halda sual olunur, bundan sonra onlar hansı üzvlə cəmiyyət arasına çıxacaqlar? Hansı haqla "mənəm Vətənim", "mənəm xalqım" deyəcəklər. Düşünürəm ki, vicdanları, abır və həyələri olsa, bundan sonra siyasətdə qalmazlar, xalqdan üzr istəyib sakitcə siyasi arenanı tərk edərlər.

İ.ƏLİYEV

"Ermənistan təcavüzkarları tərəfindən uzun illər davam edən və bu gün də sengiməyən təcavüzkarlıq əməlləri, təxribatlar nəticəsində minlərlə Azərbaycan vətəndaşı həlak olmuş, şikəst edilmişdir. Xalqımız bu bəlalara dözməklə yanaşı, torpaqları faşistlərdən xilas etmək üçün daim mübarizə aparmış, nəhayət dövlətimizin rəhbəri, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin böyük uzaqqörənliyi, düşünülmüş siyasəti, ordumuzun şücaəti və xalqımızın birliyi nəticəsində düşməni südurulmuş, torpaqlarımız azad edilmişdir. Ermənistan yalvara-yalvara təslimçilik aktına qol çəkmişdir". Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədrinin sözlərinə görə, gözləmək olardı ki, məğlub Ermənistan verilmiş dərslərdən, ağır

məğlubiyyətdən lazımi nəticə çıxaraq, sülhə gələcək, Azərbaycanla münasibətlərini yaxşılaşdıracaqdır, ancaq biz bunun əksini gördük.

"Ermənistanın hakimiyyət dairələri, başda Nikol Paşinyan olmaqla bir balaca özlərinə gələn kimi xarici havadarlarına, xüsusilə Fransaya arxalanaraq yenidən si-

lar. Bütün bunlar Qarabağ, Şərqi Zəngəzur torpaqlarında törədildi. Ərazilərimizdə olan erməni separatçıları daha da fəallaşdılar sənqərər qazmağa, sədlər qurmağa, yolları kəsməyə cəhd göstərdilər. Onlar rus sülhməramlılarının köməyi ilə Qarabağa silah-sursat daşımağa, canlı qüvvə gətirməyə baş-

sinə, onlar daha da quduzlaşmışlar. Belə olan halda Azərbaycan separatçıları zərərsizləşdirməyə məcburdur.

Antiterror əməliyyatı həyata keçirmək, milli təhlükəsizliyimizi təmin etmək Azərbaycanın haqqıdır və beynəlxalq normalara əsaslanır. Bu gün ordumuz tərəfindən lokal antiterror əməliyyatının keçirilməsi zəruridir, qaçılmazdır və heç bir qüvvə bu haqqın əksinə gedə bilməz. Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən erməni silahlı birləşmələri, quldurları məhvə məhkumdur və onlar südurulmalıdır. Üçtərəfli bəyanatın müddəaları mütləq həyata keçirilməli, erməni silahlı qüvvələri Qarabağı tərk etməlidir. Azərbaycan xalqın təhlükəsizliyini təmin etmək üçün ən ciddi tədbirləri həyata keçirməyə məcburdur", - deyərək Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

"Antiterror tədbirləri zəruridir"

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

lahlanmaya başladılar, verdikləri vədi, imzaladıqları sənədləri unudular. Onlar yeni iddialar irəli sürməyə, mümkün olmayan tələblər qarşıya qoymağa başladılar. Müharibədən sonra erməni təcavüzkarları daha geniş miqyaslı təxribatlara əl atdılar. Onlar imkan tapdıqları ərazilərimizi tamamilə minaladılar, sərhəddə təxribat törətdilər və yüzlərlə insanın ölümünə səbəb oldu-

ladılar. Qarabağda qondarma prezident seçkiləri keçirdilər, müdafiə, səfərbərlik komitələri yaratdılar və Azərbaycana meydan oxudular.

Bu günlərdə 11 nəfərin minaya düşməsi, 7 nəfər polis işçisinin, avtomobil yolları dövlət agentliyinin 2 əməkdaşının həlak olması, ərazilərimizin müntəzəm olaraq atəşə tutulması, insanlara və mülki obyektlərə ziyan vurulması gös-

tərir ki, Ermənistan təcavüzkarlıq əməllərindən əl çəkmək istəmir. Faktlar sübut edir ki, bu minalar əraziyə sonradan basdırılmışdır və ərazilərin minalanması hər vasitə ilə davam etdirilir. Erməni separatçıların bu əməlləri xalqımız, cənab İlham Əliyev tərəfindən dəfələrlə xatırlandırılıb, tənqid edilsə də, ancaq quldurlar bundan heç bir nəticə çıxarmamışlar. Ək-

Neft kapitalını insan kapitalına çevirən şəxsiyyət...

Suverenliyin möhkəmlənməsində, böhran içərisində olan iqtisadiyyatımızın inkişafında "Əsrin müqaviləsi" ilkin, həlledici addım kimi öz sözünü uğurları ilə deməkdədir. Neft strategiyasının həyata keçirilməsi ilə ölkənin daxili və xarici siyasətinin balanslaşdırılmış düzgün istiqamətdə davam etdirilməsi kimi mühüm məsələnin prioritetləri müəyyənləşdirildi. Bu siyasət respublikanın, regionun inkişafına təsir edən amil kimi Qərbi və Avropa ölkələri tərəfindən dəstəkləndi. "Əsrin müqaviləsi" mahiyyətə iqtisadi xarakter daşısa da, onun siyasi əhəmiyyəti də eyni dərəcədə vacibdir. 1994-cü ilin yanvarında dövlət başçısı kimi ABŞ-ın "AMOKO" şirkətinin rəhbərlərini qəbul edərkən bu amilə toxunan Ulu öndər müqavilənin gənc Azərbaycan üçün nə dərəcədə tələyüklü məsələ olduğunu bildirir: "Biz tam əmin olmalıyıq ki, xalqımız öz təbii sərvətlərindən maksimum səmərə götürəcəkdir. Digər tərəfdən, bağlayacağımız müqavilə xaricdə Azərbaycanın siyasi mövqelərinin möhkəmlənməsinə imkan yaratmalıdır".

1994-cü ildə Ulu öndər tərəfindən təməli qoyulan milli neft strategiyası Azərbaycanın uzunmüddətli inkişafına yol açdı-Ulu öndərin banisi olduğu bu strategiya XXI əsr Azərbaycanının, yeni dövlət quruluşunun möhkəm sütunu oldu. Bu o dövr üçün dünyanın ən böyük neft müqaviləsi idi və beynəlxalq iqtisadi əhəmiyyətinə, miqyasına, strateji mahiyyətinə uyğun bir adla tarixə həkk olundu - "Əsrin müqaviləsi". Bu, eyni zamanda çətin yolun başlanğıcı idi. İllər keçəndən sonra artıq geniş, işıqlı bir magistralda ölkəmizin nail olduğu imkanları göz önünə gətirərkən bu yolun təməlini qoyan böyük şəxsiyyəti həmişə ehtiramla anmaq üzərimizə düşən vəfa borcudur.

Azərbaycanın "Əsrin müqaviləsi"ndən başlanan yolu haqqında Ulu öndər demiş-

Yaşar Əhmədov
Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

dir: "1994-cü ildən Azərbaycan dövləti özünün yeni neft strategiyasını həyata keçirir və bu strategiyasının da əsas mənası, əsas prinsipləri Azərbaycanın zəngin təbii sərvətlərindən, o cümlədən neft və qaz sərvətlərindən Azərbaycan xalqının rifahı naminə daha da səmərəli istifadə etməkdən ibarətdir". Prezident İlham Əliyev demişdir: "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə Azərbaycanın böyük neft siyasəti başlanmışdır".

Çox mürəkkəb və çətin, qeyri-sabit siyasi şəraitdə Ulu öndərin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkədə ictimai

-siyasi sabitlik bərpa olundu, vətəndaş qarşıdurmasına son qoyulması, qonşu ölkələrlə kəskin münasibətlərin qismən yumşaldılması, xarici sərmayələrə ciddi dövlət təminatının verilməsi və s. Qərbin ən böyük neft şirkətlərinin diqqətini yenicədən Xəzər dənizinə yönəltdi və transmilli müqavilənin hazırlanaraq imzalanmasına əlverişli şərait yaratdı. Ulu öndər uzaqgörən və qətiyyətli siyasət yürüdərək bəzi qonşu və beynəlxalq dairələrin Xəzər dənizinin statusu ilə bağlı mövcud olan problemləri qabartmaq yolu ilə "Əsrin müqaviləsi"ni pozmaq planlarını puça çıxardı. O, müdrikcəsinə bütün narazı tərəfləri inandıraraq sübut etdi ki, Azərbaycan bu addımla heç bir ölkənin iqtisadi-siyasi maraqlarına toxunmur, əksinə, bölgədə hamı üçün bərabər əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq şəraiti yaradır. Ulu Öndər həm də xarici neft şirkətləri ilə Azərbaycanın imzalayacağı bütün neft-qaz müqavilələrinin şərtlərini bizim milli maraqlara maksimum dərəcədə uyğunlaşdırmağa bildi. Bəzi respublikalardan fərqli olaraq (Pribaltika respublikaları, Özbəkistan, Belarus), Azərbaycanda o dövrün tələbinə uyğun olaraq, eyni zamanda, həm siyasi sistemin, həm də iqtisadiyyatın idarə edilməsinin demokratikləşdirilməsi prosesi həyata keçirildi. Qısa zamanda mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi dağıldı və bazar iqtisadi vasitələrinin tətbiqi

nə rəvac verildi. Ölkədə o dövrdəki makroiqtisadi durumu, Azərbaycanın malik olduğu təbii, elmi-texniki və iqtisadi potensialını nəzərə almaqla inkişaf ideologiyası və prinsipləri müəyyən edildi. Belə ki, o dövrdə Azərbaycan cəmiyyəti yüksək inflyasiya, kütləvi işsizlik, əhalinin aşağı həyat səviyyəsi, maliyyə və əmtəə bazarında investisiya və mal qıtlığı ilə xarakterizə olunurdu. Belə bir şəraitdə düzgün olaraq iqtisadi inkişaf modelinin əsas istiqaməti inflyasiya ilə ciddi mübarizə aparılması, milli valyuta kursunun sabitləşdirilməsi və iqtisadiyyata xarici investisiyaların cəlb edilməsi oldu. Neft strategiyası formalaşdırıldı, onun reallaşması, istehsal və xidmət sahələrində, habelə maliyyə sektorunda sabitliyin təmin edilməsi nəticəsində iqtisadi inkişafın ümumi göstəricisi olan ümumi daxili məhsul 1996-cı ildən artmağa başladı. Cənab İlham Əliyevin ARDNŞ-in vitse-prezidenti təyin edilməsi müdrik və uzaqgörən addımlarından biri oldu-xarici neft şirkətləri ilə aparılan danışıqlarda birbaşa iştirak edən cənab İlham Əliyev imzalanacaq bütün neft-qaz müqavilələrinin xalqımızın milli maraqlarına cavab verən şərtlər çərçivəsində hazırlanmasını yüksək səriştə və bacarıqla təmin etdi.

1997-ci il oktyabrın 25-də Azərbaycan neftinin Şimal marşrutu ilə nəqlinə başlanmışdır. Bununla əlaqədar Azərbayca-

nın Rusiya Federasiyası ilə sərhədində - Qusar rayonunun Şirvanovka yaşayış məntəqəsində tikilmiş neftölçmə qovşağı istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ) və Rusiyanın "Transneft" şirkətinin köməyi ilə Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti (ABƏŞ) tərəfindən tikilmiş qovşağa Dübəndi-Böyükşor, Siyəzən-Şirvanovka boru xətti ilə Rusiya Federasiyasına nəql edilən neftin ümumi həcmi, keyfiyyəti və miqdarı burada quraşdırılmış xüsusi cihazlarla dəqiq müəyyənləşdirilir.

İstanbulun "Çırağan sarayı"nda "Xam neftin Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan və Türkiyə respublikalarının əraziləri ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri vasitəsilə nəql edilməsinə dair Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə Respublikaları arasında saziş"in, Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin layihəsini dəstəkləmək, Qazaxıstanın neft həcmələrini bu layihəyə cəlb etmək üçün ABŞ-ın şahidliyi ilə Azərbaycan, Gürcüstan və Qazaxıstan respublikaları arasında "İstanbul bəyannaməsi"nin, Transxəzər qaz kəməri barədə Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan və Türkmənistan arasında "Hökumətlərarası bəyannamə"nin, Azərbaycan qaz layihələrinin inkişafını və Azərbaycan qazının Türkiyəyə və digər beynəlxalq bazarlara satışını dəstəkləyən sənəd kimi Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə Respublikaları, Gürcüstan və Türkiyə Respublikaları arasında "Qarşılıqlı anlaşma memorandumu"nun imzalanması mərasimi oldu-bu və digər sənədlərin inzalanmasının respublikada neft sənayesinin inkişafı üçün böyük əhəmiyyəti oldu. Bir faktı da qeyd edək ki, Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin uzunluğu 1730 km, diametri 1067 mm-dir-o cümlədən əsas ixrac boru kəmərinin Azərbaycan ərazisi üzrə uzunluğu 468 km, Gürcüstan ərazisi üzrə 225 km, Türkiyə ərazisi üzrə 1037 km-dir. Əsas ixrac boru kəmərinin tikintisinə sərf olunan məbləğ - 4 milyard ABŞ dollarıdır, o cümlədən Türkiyə ərazisi üzrə 1,4 milyard ABŞ dolları, Azərbaycan ərazisi üzrə 800 milyon ABŞ dolları, Gürcüstan ərazisi üzrə 500 milyon ABŞ dollarıdır. Transzिटdən gələn gəlirin qalan hissəsi isə əsaslı xərclərin ödənilməsi, nəqliyyat xərcləri, boru kəmərinin işlək vəziyyətdə saxlanması, təmir işləri və s. üçün nəzərdə tutulmuşdur.

2003-cü ildə İlham Əliyevin Azərbaycan Prezidenti seçilməsi Heydər Əliyevin yeni neft strategiyasının məntiqi sonluğa yetişməsinə uğurla təmin etmişdir-o neft strategiyasında varisliyi inamla təmin edərək BTC-nin praktik şəkildə gerçəkləşməsinə nail oldu. 2005-ci il mayın 25-də kəmərin Azərbaycan, oktyabrın 12-də isə Gürcüstan hissəsinin neftlə doldurulması ilə bağlı təntənəli mərasimlər keçirildi. 2006-cı il mayın 28-də Azərbaycan neftinin Türkiyənin Ceyhan terminalına çatması isə respublikamız üçün rəmzi səciyyə daşıyan mühüm hadisəyə çevrildi. Nəhayət, 2006-cı il iyulun 13-də Türkiyənin Ceyhan terminalında hər üç dövlətin prezidentlərinin iştirakı ilə BTC-nin tam istismara verilməsi ilə bağlı təntənəli tədbir təşkil olundu. Beləliklə, kimlərsə bir vaxtlar əfsanə hesab etdiyi bu strateji layihə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 12-ci ildönümü ərəfəsində gerçəkləşəndi.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycan dövlətinə, ölkənin ictimai-siyasi və iqtisadi institutlarına xarici ölkələrin maliyyə və texnoloji resurslarından geniş istifadə etmək imkanı qazandırdı. Müqavilə çərçivəsində həyata keçirilən transmilli layihələr Cənubi Qafqaz və Xəzər hövzəsinin digər dövlətləri ilə müqayisədə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə geosiyasi və geoiqtisadi dəyərini artırdı, xarici ölkələrlə tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına və dərinləşməsinə mühüm təsir göstərdi. Ölkəmizin xarici ticarət əlaqələrinin inkişafına və tranzit imkanlarının genişləndirilməsinə mühüm töhfə olan Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti inşa edilərək istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin fəal iştirakçısına çevrilmiş, həmçinin tranzit daşımaları sahəsində ölkəmizin potensialının yüksəlməsində önəmli rol oynaya biləcək Çinin "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsünə qoşulmuşdur.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın siyasi və iqtisadi qüdrətini artıraraq, sonrakı illərdə onun təşəbbüsü və liderliyi ilə regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edəcək neçə-neçə yeni transmilli enerji və nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsinə şərait yaratmışdır. Qeyd edilməlidir ki, 2010-cu ildə "Ümid" və "Babək", 2011-ci ildə isə "Abşeron" yatağında böyük qaz ehtiyatları aşkar edildikdən sonra nəhəng "Şahdəniz" qaz yatağı da nəzərə alınmaqla Azərbaycanın təsdiq olunmuş təbii qaz ehtiyatı 2,6 trilyon kubmetrə kimi artmışdır.

Bu isə o demək idi ki, Azərbaycan tək-cə neft deyil, həm də yaxın gələcəkdə dünyanın böyük həcmdə qaz ixrac edən əsas ölkələrindən birinə çevrilmək potensialına malikdir.

"Əsrin müqaviləsi" ilə Xəzər dənizində tarixdə ilk dəfə olaraq beynəlxalq əməkdaşlıq prosesi başlamışdır. Azərbaycan öz zəngin neft resurslarını dünya bazarlarına çıxarmaq üçün imkan əldə etmişdir. Ölkəmizin ümumi iqtisadi və siyasi inkişafı məhz "Əsrin kontraktı"ndan başlamışdır-yeni neft strategiyası ölkəmiz üçün böyük fayda gətirmiş, Azərbaycan öz imkanlarını ardıcıl şəkildə genişləndirmişdir. İlk dəfə olaraq Xəzər dənizini Qara dənizlə və Aralıq dənizi ilə neft kəmərləri birləşdirdi-bu da tarixi nailiyyətdir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirdi-bu da nəinki Azərbaycan üçün, eyni zamanda, Xəzər sahilinin şərq hissəsində yerləşən ölkələr üçün də bir ixrac boru kəməri kimi fəaliyyət göstərir. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin tikintisi ilə Azərbaycan dünyada artıq özünü qaz ölkəsi kimi göstərməyə başlamışdır.

26 may 2003-cü il-milli neft strategiyasında çətin yolun böyük hissəsi arxada qalıb, Azərbaycan neftini dünya bazarına çıxaraçaq Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəmərinin Azərbaycan və Türkiyə hissələrinin inşası başlanıb, bir neçə gün öncə (23 may) kəmərin Gürcüstan hissəsinin təməli atılmışdır. Bu mərasimdən sonra Bakıya gələn layihənin operatorunun - bp şirkətinin prezidenti lord Con Braun Prezident sarayında Heydər Əliyevlə görüşür. Dünyanın neft nəhənginin rəhbəri Azərbaycanla səmərəli əməkdaşlıqdan söz açaraq yeni neft bumunun gətirəcəyi dividendləri göz önündə canlandırır və "Sizin qətiyyətiniz, əzminiz nəticəsində bir vaxtlar bizə arzu kimi görünən məsələlər indi həqiqətə çevrilmək üzrədir. Sizin neft strategiyanız uğurla həyata keçir və dünyada əfsanə kimi görünən neft kəməri artıq reallığa çevrilir"-deyir. Heydər Əliyev "Amma mən sizə demişəm, neft Ceyhana çatanda biz sizinlə birgə ora getməliyik, mən onu gözləyirəm"-deyib gülümseyir. Con Braun: "Bu, böyük təntənə olacaqdır".

Ulu öndər həmin ilin 12 dekabrında dünyasını dəyişdi-amma bu dünyadan Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı nigarən getmədi-qurucusu olduğu dövlət, onun gələcəyini təmin edəcək neft strategiyası

əmin əllərdə idi, Azərbaycan inkişaf yoluna çıxmışdır. Geridə isə mürekkəb, tarixin imtahanı sayılacaq bir onillik qalmışdır. Bu baxımdan "Əsrin müqaviləsi"-nin ərşəyə gəlməsi, keçdiyi yol Azərbaycanın müstəqillik tarixinin inikasıdır. "Biz bu müqaviləni imzalamaqla Azərbaycanın tam müstəqil dövlət olduğunu, xalqımızın öz sərvətlərinə sahib olduğunu dünyaya bir daha nümayiş etdirdik" - deyə "Əsrin müqaviləsi"-nin baş memarı 20 il öncə bəyan etmişdi. Bu tarixi razılaşmanın ərşəyə gəlməsi üçün gənc dövlətimiz dünyanın neft nəhəngləri, onların arxasında duran ölkələrlə mürekkəb danışıqlarda özünün maraqlarını təmin etməli, layihəni çoxsaylı təhdidlərdən qorumaq idi.

Qərb şirkətləri Azərbaycanın Xəzərdəki perspektivli neft yataqlarına 1991-ci ildən, ölkəmiz müstəqilliyini bərpa edəndən dərhal sonra göz qoymağa başlamış, 1992-ci ildə Amerika və Britaniya şirkətləri ilə danışıqlar aparılmışdır. Lakin həmin danışıqlar Azərbaycanın maraqları, eləcə də layihə ətrafında regional və beynəlxalq tarazlığın qorunması baxımdan uğurlu deyildir. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycana yenidən rəhbərliyə qayıdandan sonra Ulu öndərin verdiyi ilk qərarlardan biri həmin müqavilə üzrə danışıqların dayandırılması oldu. "Gələn məlumatlar göstərir ki, hazırlanmaqda olan müqavilə layihəsində çatışmazlıqlar var və layihə Azərbaycan üçün əlverişli deyil. Bu məlumatları araşdırmaq üçün mən danışıqların dayandırılması haqqında qərar qəbul etdim. Qərb şirkətlərini əmin etdim ki, bu iş davam edəcək, ancaq neft Azərbaycanın ən böyük sərvəti olduğuna görə bu məsələyə dərinlən baxmaq lazımdır" - deyə dahi insan bildirmişdir. Ümummilli liderin banisi olduğu neft strategiyasının əsasında iki prioritet dayanırdı: birincisi, müqavilədə heç bir xarici şirkət və dövlətin monopolizminə imkan verməmək; ikincisi, Azərbaycana (və yerləşdiyimiz regiona) geosiyasi təsiri olan güclərin maraqlarını balanslaşdırmaq.

1993-cü ilin payızında layihə ilə bağlı təhlillər aparıldı və Londonda yenidən danışıqlar başlandı-nəticələr Prezidentə təqdim olundu. Böyük strateq bu dəfə də layihənin ölkənin mənafeələrinə uyğun olmadığını görərək, onu kənara qoydu. Onun tapşırığı ilə ARDNŞ respublikanın alimləri, təcrübəli mütəxəssislərlə birlikdə Azərbaycanın mövqeyini bir daha müəyyənləşdirdi və layihənin prinsipləri hazırlandı. 1994-cü il fevralın 4-də Ulu öndər danışıqları həmin prinsiplər əsasında davam etdirilməsi barədə fərman imzaladı. Sonra İstanbulda danışıqlar başlandı və iyuladək davam etdi. Nəticələrlə tanış olduqdan sonra Prezident müqavilənin yekun layihəsinin hazırlanmasına razılıq verdi. 1994-cü il iyulun 21-də ARDNŞ-nin heyəti Qərb neft şirkətləri konsorsiumunun dəvəti ilə ABŞ-ın Hyuston şəhərinə səfər etdi və orada 45 gün layihə üzərində iş getdi. Bu, müqavilə hazırlığının ən gərgin dövrü idi. 1994-cü ilin mayında ARDNŞ-nin xarici iqtisadi əlaqələr üzrə vitse-prezidenti təyin edilən İlham Əliyev həlledici mərhələdə Azərbaycan heyətinə rəhbərlik edirdi. "Biz xarici şirkətlərə deyirdik: siz ayrı-ayrı şirkətlərin maraqlarını müdafiə edirsiniz. Biz isə Azərbaycan xalqının maraqlarını müdafiə edirik. Əgər biz səhv etsək, bu bütün Azərbaycan xalqının mənafeyinə xələl gətirəcək. Biz heç cür səhvə yol vermə bilmərik" - İlham Əliyev sonralar həmin dövrü belə xatırlayırdı. Azərbaycan "Əsrin müqaviləsi"-sini ərşəyə gətirmək üçün yalnız neft nəhəngləri ilə çətin danışıqlar aparmırdı. Rusiya və İran Xəzərin statusunu müəyyənləşmədiyini əsas götürərək layihəyə qarşı çıxırdı. Gərgin müzakirələrdən sonra şimal qonşumuzun layihəyə əleyhdarlığı ümumən aradan qalxdı: "Lukoyl" şirkəti müqaviləyə cəlb olundu, Azərbaycan neftinin Rusiya üzərindən ixracına dair ilkin razılıq əldə edildi. İran Azərbaycanın növbəti neft-qaz müqavilələrində iştirakını

göz önünə alaraq mövqeyini qismən yumşaltmışdı. Ulu öndərin diplomatiyası Birləşmiş Ştatların layihəyə tam dəstəyini təmin etdi. Sentyabrın əvvəlində prezident Bill Klintonun şəxsi təmsilçisi Madlen Olbrayt Bakıya gəldi və Azərbaycan rəhbəri ilə layihəni ətraflı müzakirə etdi.

Bütün iqtisadi, geosiyasi maraqlar təmin edildikdən sonra sentyabrın 14-də Prezident Heydər Əliyev müqavilənin imzalanması ilə bağlı fərman verdi. 1994-cü ilin 20 sentyabrında "Gülüstan" sarayında müqavilə imzalandı. Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" yataqlarının birgə işlənməsi haqqında müqavilə 30 il müddətinə bağlanmışdır. Müqavilədə o dövrün qiymətləri ilə 7,4 milyard dollar kapital qoyuluşu nəzərdə tutulmuşdu və onun 80 faizi xarici şirkətlərin üzərinə düşürdü. Layihədə ümumi hasilat 511 milyon ton nəzərdə tutulmuşdu və bunun yarısı (253 milyon ton), habelə neftlə bərabər hasil olunacaq qaz (təxminən 50 milyard kubmetr) bütünlüklə Azərbaycanın payı idi.

"Müqavilənin imzalanması Azərbaycanda iqtisadiyyatında və xüsusən neft sənayesində yeni bir mərhələ açır. Qarşımızda uzun bir yol var və böyük işlər durur. Bu müqavilənin bağlanması nə qədər çətin idisə, onun həyata keçirilməsi ondan da çətin olacaqdır" - deyə Ulu öndər bildirmişdir. Ağır sınaqlar müqavilənin imzalanmasından dərhal sonra özünü göstərdi-oktyabrın 3-4-də Bakıda və Gəncədə dövlət çevrilişinə cəhd oldu. Xalqa müraciət edən Heydər Əliyev bu cəhdlərin qarşısının qətiyyətlə alınacağını bəyan etdi. 1995-ci ilin martında daha bir dövlət çevrilişi cəhdinin qarşısı qətiyyətlə alındı. Beləcə, Azərbaycanın dövlətçiliyi və milli neft strategiyası manevrlərlə dolu yolda tarixin sınaqlarından keçdi.

İmzalanmasından üç il sonra "Əsrin müqaviləsi" bəhrəsini verdi: 1997-ci il noyabrın 12-də "Çıraq-1" platformasında ilk neft hasil edildi və Bakı-Novorossiysk kəmərilə nəql edilməyə başlandı. 1999-cu ilin aprelində ikinci xətt - Bakı-Tbilisi-Supsa kəməri işə düşdü. 2002-ci il sentyabrın 18-də əsas ixrac boru xəttinin - Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəmərinin təməli atıldı. 2005-ci il mayın 25-də kəmərin Azərbaycan hissəsi, həmin ilin oktyabrında Gürcüstan hissəsi istifadəyə verildi, 2006-cı ilin 28 mayında Azərbaycan nefti Türkiyənin Aralıq dənizi sahilindəki Ceyhan limanına çatdı. İyulun 13-də BTC-nin açılışı keçirildi. Bu, 1994-cü ilin 20 sentyabrında başlanan yolun, Heydər Əliyevin neft strategiyasının təntənəsi idi. "Əsrin müqaviləsi" yeni sazişlərə yol açdı- Azərbaycanın ikinci iri enerji layihəsi olan "Şahdəniz" üzrə hasil edilən qaz 2007-ci ildən Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri ilə ixrac edilir.

14 iyun 2003-cü ildə Prezident Heydər Əliyev Azərbaycanda üçillik fəaliyyətini başa vuran ABŞ-ın səfiri Ross Uilsonu qəbul edir. Səfir "Əsrin müqaviləsi"-nin, Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsinin praktik müstəviyə gəldiyini vurğulayır: "Bu Sizin uzaqgörən siyasətinizin nəticəsidir. Sizin yaratdığınız neft strategiyası nəticəsində ölkəyə firavanlıq gəlməyə başladı. Azərbaycan tərəqqidə olan ölkədir. Ümid edirəm ki, 10-15 ildən sonra buraya gələcəyəm və Azərbaycanı daha irəli getmiş ölkə kimi görəcəyəm". Bu gün artıq o gündür. ABŞ-ın keçmiş səfiri Riçard Kauzlariçin "Əsrin Müqaviləsi"-ni reallaşdırmağa qadir olan yeganə şəxs Heydər Əliyev olub"-fikri reallığı tam əks etdirir. "Əsrin Müqaviləsi"-nin imzalanmasında, onun reallaşmasında mühüm rol oynayan keçmiş ABŞ səfiri sənədi "təkrarolunmaz tarixi müqavilə" adlandırmışdır. Kauzlariç deyir ki, o dövrdə Rusiyanın nisbətən zəif olmasına baxmayaraq, bu müqaviləni əngəlləməyə cəhd göstərirdi. Həmin dövrdə mətbuata və Rusiya siyasətçilərinin çıxışlarına nəzər yetirdikdə, bu müqaviləyə böyük şübhə ilə yanaşıldığı görünür. Sonradan müqaviləyə edilən əsas dəyişiklərdən biri Rusiyanın Lukoil şirkətinin müqavilədə iştirakının qəbul edilməsi idi. Kauzlariç xatırlayır ki, "Rusiya müqavilənin imzalanmasına bir neçə həftə qalmış Xəzərin demarkasiyası məsələsini qaldıraraq" müqaviləyə mane olmağa cəhd etdi. "Bu çox gözlənilməz şəkildə baş verdi. Onların mövqeyi o idi ki, Xəzərin statusu barədə beş Xəzər ölkəsi arasında razılıq olmadan heç bir müqavilə imzalana bilməz". Kauzlariç deyir ki, Rusiyanın cəhdinə bənzər şəkildə İran da son anda özünü hasilatın pay bölgüsü sazişə daxil etməyə cəhd etdi. "Bu, Heydər Əliyevi çox çətin vəziyyətə saldı. Aydın idi ki, iranlıların imkanları var idi - onlar bu dövrə Ermənistanı dəstəkləyirdilər və Cənubi Azərbaycanda separatçı hərəkatın yaranmasından narahat idilər. Onlar Elçibəyi heç bəyənmirdilər. Heydər Əliyevi də çox bəyənmirdilər". "Mən Heydər Əliyevin hasilatın pay bölgüsünə dair sazişdə kiçik bir payı İrana verməyə hazır olduğunu öyrənəndə, prezidentin yanına gedib dedim ki, əgər siz İran şirkətlərinə bu müqavilədə pay versəniz, ABŞ şirkətləri bu layihədə iştirak edə bilməyəcək". "Çünki bu dövrdə ABŞ qanunları, sanksiyalar ABŞ şirkətlərinə İranla kommersiya əlaqələri qurmasını qadağan etmişdi. Əliyev də buna "Ok" dedi. Çünki ABŞ şirkətlərinin iştirakı daha vacib idi. Daha sonra, o, iranlılara Şah Dənizdə bir pay verdi, çünki burada ABŞ şirkətləri iştirak etmirdi". Kauzlariç deyir ki, "müqavilənin reallaşmasında Heydər Əliyevin bir lider olaraq diqqətini hədəfdə saxlamasının mühümlüyünü kiçiltmək olmaz- enerji siyasətinə o həmişə Azərbaycanın maraqlarını irəli sürən, etibarlı və dürüst insan olmuşdur-ətrafındakı şəxslərlə müqayisədə bu müqaviləni reallaşdırmağa qadir olan yeganə şəxs Heydər Əliyev olmuşdur".

Ümummilli liderin dediyi kimi, "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin əldə olunmasından irəli gələn tarixi hadisədir-bu müqavilə ilə biz sübut etdi ki, Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, buraya xarici sərmayənin gəlməsi və istifadə olunması üçün bütün imkanlar var, bura gələn hər bir iş adamı, şirkət burada azad, sərbəst işləyə və yaşaya bilər". "Üç dəniz əfsanəsi" adlandırılan "Əsrin Müqaviləsi"-ndə - Heydər Əliyev qətiyyəti, Heydər Əliyev cəsarəti öz sözünü dedi. "Əsrin müqaviləsi" siyasi mənada da Azərbaycanın bölgədə yerini və rolunu artırdı. Böyük siyasi əhəmiyyəti olan bu müqavilə Azərbaycan neftinin dünya bazarına vasitəçisiz çıxarılması üçün unikal idi. Müqavilədən əldə edilən gəlir ölkənin sosial problemlərini həllinə və irimiqyaslı layihələrin həyata keçirilməsinə şərait yaradı. Müqavilə böyük çətinliklə, maraqlı güclərin siyasi təzyiq altında imzalandı. 1994-cü ildə Azərbaycanın dövlət rəhbərlərinə edilə sui-qəsd məhz bu neft sazişinin dayandırılması üçün törədilmişdir. Əsrin müqaviləsi"-ndən sonra Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin çəkilişinə həyat vəsiqəsi verilməsi Heydər Əliyev diplomatiyasının və yeni neft strategiyasının mühüm qələbəsi idi. Dünya dövlətləri arasında zəngin neft yataqlarına malik ölkələr çoxdur. Lakin bu ölkələrin heç də hamısı milli sərvətlərindən lazımı qaydada istifadə edib xalqa fayda vermə bilməmişlər. Neft yataqlarına malik bəzi ölkələr böyük dövlətlərin geosiyasi oyunlarının qurbanı olmuş, digərləri isə bu sərvət uğrunda aparılan müharibənin nəticəsində tamamilə dağılmışlar. ABŞ-ın məşhur politoloqu Zbiqnev Bjezinski bildirmişdir ki, neft kimi strateji xarakter daşıyan sərvətə malik ölkənin xalqı olmaq heç də həmişə xoşbəxt həyat yaşamaq demək deyildir. Lakin Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatları xalqın firavanlığı üçün istifadə olunaraq, ölkənin inkişafına, onun dünyada nüfuzunun artmasına xidmət edir. Bunun əsası isə Azərbaycan xalqının Ümummilli lider tərəfindən qoyulmuşdur.

Neft kapitalını insan kapitalına çevirən şəxsiyyət...

Əvvəli Səh. 9

XX əsrin sonunda yaranmış tarixi-siyasi şəraitdən istifadə edərək müstəqilliyini yenidən qazanan Azərbaycan dünyanın böyük dövlətlərinin diqqətini cəlb etməyə bilməzdi. Azərbaycanı "yağlı tikə" kimi əsərinə saxlayıb həm neftindən, həm də əlverişli coğrafi və geosiyasi mövqeyindən istifadə etməyə çalışan qüvvələr onun müstəqil dövlət kimi yaşamasına hər cür mane olmağa çalışırdılar. Bu qüvvələr bir tərəfdən erməniləri qızışdıraraq Azərbaycan torpaqlarını işğal etməyə sövq edir, digər tərəfdən ölkədəki bəzi siyasi dairələri ələ alaraq ictimai-siyasi sabitliyin bərpa olunmasına imkan vermirdilər. Azərbaycanda baş qaldırmış kaos, anarxiya və özbaşınalıq 1993-cü ilin iyununa qədər davam etdi. Xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Ümummilli lider Azərbaycanın hansı səbəblərdən xaosla büründüyünü çox gözəl bildirdi. Ölkəni normal inkişaf yoluna yönəltmək üçün bölgədə marağı olan böyük dövlətlərlə dil tapılmalı və Azərbaycanın müstəqilliyi qorunub saxlanılmalı idi ki, bu da həmin dövrdə mümkünsüz görünürdü. Lakin Ulu öndər bu ağır işlərin öhdəsindən məhərrətlə gələ bildi-onun uzaqgörən siyasəti və gərgin fəaliyyəti nəticəsində çox çətin şərtlərə baxmayaraq, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı və dünya təsərrüfat sistemində integrasiyası sahəsində çox böyük nailiyyətlər əldə olunmuşdur. Azərbaycanın uzunmüddətli siyasi, iqtisadi mənafeələrinin təmin edilməsi, genişmiqyaslı beynəlxalq əməkdaşlığın həyata keçirilməsi, eyni zamanda regionda sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin bərqərar edilməsi üçün Ulu öndərin ideyası həyata keçmişdir. Dahi şəxsiyyətin dərinəndən düşünlülmüş neft strategiyası nəticəsində Azərbaycan Xəzər dənizinin nəhəng enerji potensialını ilk mənimsəyən və regionun inkişafında keyfiyyətə yeni iqtisadi model formalaşdırən, Avropa və Asiya arasında siyasi və ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsində, Qafqaz nəqliyyat dəhlizinin inkişafında, TRASEKA və digər nəhəng layihələrin gerçəkləşməsində Xəzərəyən və Qafqaz regionunda mühüm rol oynayan bir dövlətə, dünyanın neft mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Xəzərin zəngin neft ehtiyatları Azərbaycana olan marağı o qədər artırmışdır ki, indi onun neft resurslarından istifadə məsələsinə dünya siyasətinin aparıcı istiqamətlərindən biri kimi baxılır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri misilsiz əhəmiyyətə malik olan tarixi hadisədir. Bu kəmərin təkcə iqtisadi yox, həm də siyasi əhəmiyyəti də vardır.

"Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin çəkilişinə həyat vəsiqəsi verilməsi Heydər Əliyev diplomatiyasının və yeni neft strategiyasının mühüm qələbəsi idi. Hazırda Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən neft strategiyası xalqımızın bu gün və gələcəyi üçün möhkəm təməl və firavanlıq mənbəyidir.

Ümummilli liderin siyasi uzaqgörənliyi nəticəsində baş tutan "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın yeni neft strategiyasının institutlaşmasını təmin edən bir çərçivənin yaradılması idi. "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın enerji strategiyasının və bugünkü inkişafımızın təməlini qoydu. Bu gün fəxr və qürurla deyirik ki, Azərbaycanın

bütün uğurlu enerji layihələrinin təməlinə birbaşa müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu olan Heydər Əliyevin şəxsi keyfiyyətləri və siyasi uzaqgörənliyi nəticəsində baş tutan "Əsrin müqaviləsi" dayanır-bu Azərbaycanın enerji siyasətinin əsas ana sütununu təşkil edir. Dövlətlərin güclü olması təhlükəsizliyi birbaşa təmin edən məsələ olduğu üçün onlar arasındakı rəqabətin əsas səbəbi güc qazanmaqdır. Müasir siyasi reallıqlar kontekstində dövlətin gücü dediyimiz zaman onun enerji ehtiyatlarına sahib olub-olmaması başa düşülür. Enerji təhlükəsizliyi də milli təhlükəsizliyin əsas struktur elementlərindən biri olduğu üçün bu gün beynəlxalq münasibətlər sisteminin hər bir üzvü, ilk növbədə bu elementi təmin etmək istiqamətində real addımlar atır. Neftdə olduğu kimi təbii qaz üçün beynəlxalq bir təbii qaz bazarı yoxdur-daha dəqiq ifadə etsək dünya əmlakı hesab olunan neftdən fərqli olaraq, təbii qaz milli alıcılar və satıcılarından daha çox təsirlənən ərazi malıdır, yeni regional məhsuldur. Burada həm də o fakt nəzərə alınmalıdır ki, enerji təhlükəsizliyi regional tarazlıqlara, tarixi dostluq və düşmənçilik münasibətlərinə də böyük təsir göstərmək imkanlarına malikdir. Cənub Qaz Dəhlizi ona görə uğurlu layihə hesab olunur ki, bu layihə enerji siyasətinin əlində alətə çevrilmədi. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi və bütövlükdə Azərbaycanın təşəbbüskarı və tərəfdaşı olduğu bütün layihələr, ilk növbədə, enerji təhlükəsizliyi, o cümlədən, azad rəqabət, enerjinin şaxələndirilməsi layihələri kimi dəyərləndirilməlidir. Məhz buna görə də layihənin həyata keçirilməsində fenomen siyasətçi Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətlərini nəzərə alan layihə iştirakçıları 2004-cü ildə BTC əsas ixrac boru kəmərinə Heydər Əliyevin adının verilməsi barədə qərar qəbul etdilər. Beləliklə də, "Üç dənizin əfsanəsi" adlanan BTC layihəsi reallığa çevrilərək xalqımızın maddi-rifah halının yaxşılaşdırılması və doğma Azərbaycanın qüdrətli dövlət olmasına öz töhfəsini verməkdədir.

Dövlətin diqqət və qayğısının nəticəsidir ki, ölkədə yerli sahibkarlıq fəaliyyəti ilbəlil genişlənir, möhkəmlənir və dövlət büdcəsinin əsas gəlir mənbələrindən birinə çevrilir. Artıq başlıca məqsəd bu mühüm sahənin inkişafını genişləndirməklə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında əhəmiyyətini artırmaqdan ibarətdir. Aydındır ki, istənilən sahədə görülməli işlərin nəticəsi icraçı kadrların təcrübə və dünyagörüşündən çox asılıdır. "Hər şeyi kadrlar həll edir" prinsipinə əsaslanaraq ixtisaslı və bacarıqlı kadrların yetişdirilməsi, eləcə də bir komanda halında səfərbər edilməsi xüsusi idarəçilik qabiliyyəti tələb edir. Hazırda Azərbaycan dövlətinin möhkəmlənməsi, inkişaf etməsi və dünyada nüfuzlu söz sahibinə çevrilməsi istiqamətində ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən, hökumətin müxtəlif strukturlarına rəhbərlik edən insanları əksəriyyəti 70-ci illərdə, məhz Azərbaycan xalqının ümummilli liderinin, dahi şəxsiyyətin qayğısı sayəsində dünyanın aparıcı universitetlərində dərin biliyə, geniş dünyagörüşünə və zəngin idarəçilik qabiliyyətinə yiyələnmiş insanlardır.

Hazırda dövlətimizin sosial-iqtisadi və digər istiqamətlərdə əldə etdiyi uğurlar dünya səviyyəli siyasətçi olan Ümummilli

lideri kimi dahi şəxsiyyətdən idarəetmə sahəsində zəngin təcrübə toplamış cənab İlham Əliyevin yüksək idarəçilik keyfiyyətləri ilə bağlıdır. Qarşıya qoyulan hər bir məqsəd, hər bir söz layihə və dövlət proqramları kimi praktik fəaliyyətdə həyata keçirilmiş, həm də son dərəcə qısa müddətdə gerçəkləşib çevrilmişdir. Azərbaycan regionda və dünyada ən dinamik inkişaf edən ölkə imicini qazanmış, intensiv və səmərəli inkişaf modelini dünyaya təqdim etmişdir-buna misal olaraq, bünövrəsi Ümummilli lider tərəfindən qoyulan "İpək yolu" layihəsinin reallaşması istiqamətində görülməli işləri, yol-nəqliyyat infrastrukturalarının təkmilləşdirilməsi sahəsindəki quruculuq işlərini, nəqliyyat qovşaqlarının (vağzallar, liman və s.) müasir standartlar səviyyəsinə çatdırılması tədbirlərini və digər yüzrlərlə belə nümunələri sadalamaq olar.

"Əsrin müqaviləsi" müstəqilliyini yenidən qazanan gənc Azərbaycan dövlətinin Ümummilli liderin rəhbərliyi ilə dövlətçiliyini əbədliliyinə, sabitliyinə, respublikamızın davamlı inkişafına, beynəlxalq əməkdaşlığa, global və regional təhlükəsizliyə verdiyi böyük töhfə və zəmanətdir. "Əsrin müqaviləsi"nin faydasından çox danışmaq olar-bundan sonra da neftin satışından əldə ediləcək gəlirlər, ilk növbədə sosial məsələlərə, infrastruktur layihələrinə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə yönələcəkdir-bu da Azərbaycanın uzunmüddətli və dayanıqlı inkişafı təmin edəcəkdir. Bu global layihə Azərbaycanın suveren dövlət kimi öz təbii sərvətlərinə sahib çıxmaq, milli mənafeələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmək əzmini bir daha bütün dünyaya göstərdi, dövlət müstəqilliyimizin mühüm təminatına çevrildi.

Bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmə sürətlə integrasiya edən, dinamik iqtisadi inkişafını və etibarlı siyasi sabitliyini təmin etmiş müstəqil bir dövlət, mötəbər kürsülərdən öz sözünü deməyə, öz haqlı mövqeyini bildirməyə və qorumağa qadir, zəngin iqtisadi potensiala malik bir dövlətdir. Müstəqilliyin ilk illərində məlum səbəblərdən bərdad hala düşmüş Azərbaycan iqtisadiyyatında tərəqqiyə nail olunmasına, çox kövrək və zəif dövlət siyasətinin güclü və aparıcı mövqeyə yüksəlməsinə, qədim tarixi və çoxəsrlik zəngin mədəniyyəti olan uca millətimizin bütün dünyada tanınması istiqamətində yorulmaz fəaliyyətinin nəticələrinə, eləcə də heç kəsə nəsis olmayan uzunmüddətli məhərrətlə başçılıq etdiyinə görə, hələ uzun illər öncədən xalqımızın qəlbində əvəzsiz dövlət xadimi qiymətini almış Ulu öndərin ölkəyə rəhbərlik etdiyi müxtəlif dövrlərdə müəyyən etdiyi və həyata keçirdiyi strategiya bütün sahələrdə əldə edilən uğurların əsasını təşkil edir.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın dünyaya açıq ölkə olduğunu nümayiş etdirdi. Bu müddətdə Azərbaycanın yeni neft strategiyası və onun doktrinası uğurla başladı. Azərbaycan Ulu öndərin cəsarəti və müdrikliyi sayəsində dünyada özünü təsdiq edə bildi. "Əsrin müqaviləsi" həm də Azərbaycanın yeni neft strategiyasının institutlaşmasını və investorlar üçün hüquqi sabitliyi təmin edən bir çərçivənin yaradılması idi. Ulu öndər elə bir uzaqgörən siyasət reallaşdırdı ki, nəticə etibarilə Azərbaycanın enerji resursları ölkəyə sadəcə kapital axınını təmin olunmasına xidmət etmədi,

bununla yanaşı Azərbaycanın siyasi arenada atacağı addımlar üçün ciddi geosiyasi amilə çevrildi. Dünün atılan addımları bu günün reallığıdır ki, Azərbaycan artıq dünyanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verən ölkələrdən biri hesab olunur. Eyni zamanda, bütün bu məsələlər Azərbaycanın Avropa və dünya arenasında alternativ enerji təchizatçısı kimi çıxış etməsi ilə onun müstəqil siyasət həyata keçirmə imkanlarını genişləndirir. Alternativ tranzit yollarının təşviq edilməsi baxımından Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi müəyyənləşdirildi. Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi yalnız marşrutların deyil, həm də mənbələrin şaxələndirilməsindən ibarətdir. Bu, olduqca müstəsna əhəmiyyətə malik məsələdir və real şaxələndirmə deməkdir. Bu baxımdan da, Azərbaycan qazı Avropa üçün yeni, etibarlı və uzunmüddətli mənbədir. Nəticə etibarilə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında olan münasibətlərdə əhəmiyyətli dəyərdə irəliləyiş əldə olunmuşdur. Əgər əvvəllər Azərbaycan bir vasitəçi ölkə kimi görünürdüsə, hazırda ölkəmiz Cənub Dəhlizinin formasını və gələcəyini təyin edən əsas iştirakçıya çevrilmişdir. Bu, həm də o deməkdir ki, boru kəmərləri Azərbaycana Avropa İttifaqı ilə münasibətlərində daha geniş səlahiyyətlər verəcəkdir. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın alternativ mənbə kimi görülməsi ona olan güvəndən doğurdu, çünki vaxtilə Azərbaycan müharibədən yenicə çıxmış dövlət olmasına baxmayaraq daxildə stabil ictimai-siyasi şəraiti təmin etmiş, hər bir investor üçün onun özünün təkliflərinə müvafiq olan dəstək, yardım təmin etmiş və beləliklə də "Əsrin Müqaviləsi" ilə global siyasətdə ona olan beynəlxalq güvəni əldə etmiş bir ölkə oldu.

Dünya təcrübəsindən məlumdur ki, dövlət başçısı ölkənin inkişaf tələblərini və xalqın mənafeələrini dəqiqliklə qiymətləndirməyə qadir olan, ölkənin mədəni, iqtisadi və təbii resurslarını, potensialını əhalinin rifahı və dövlətçiliyin inkişafına yönəltməyi bacaran şəxs olmalıdır. Bu mənada Azərbaycan xalqı xoşbəxtədir ki, tarix xalqımıza Heydər Əliyev kimi dünya miqyaslı şəxsiyyətin simasında əsl Ümummilli liderə xas olan parametrlərə tam cavab verən, eləcə də xalqımızın və dövlətimizin qarşısında duran çətinlikləri aradan qaldırmaqla Azərbaycan dövlətini qısa zamanda hüquqi, dünyəvi, demokratik inkişaf yoluna çıxarmağa qadir olan dövlət başçısı, ümummilli lider bəxş etmişdir. Ulu öndərin Azərbaycana rəhbərliyi bir-birindən ciddi surətdə fərqlənən iki müxtəlif sistemə - sosializm və demokratik cəmiyyət dövrünə təsadüf edir. Hər iki sistemdə ölkəyə uzun illər rəhbərlik etmiş bu dahi şəxsiyyət istər sosializm, istərsə də bazar iqtisadiyyatı şəraitində Azərbaycan Respublikasını ağır böhran vəziyyətində qəbul etmişdir. Eyni zamanda, hər iki sistemdə tezliklə böhran aradan qaldırılmış və sürətli tərəqqiyə nail olunmuşdur-ölkəyə uğur gətirən başlıca amilin Ümummilli liderin islahatçılıq məhərrəti və yüksək idarəçilik keyfiyyətləri olması danılmazdır. Ulu öndər çoxcəhətli, dəyşkən və çevik olmaqla nəinki iqtisadiyyatın, həm də sosial, siyasi və mədəni həyatımızın bütün sahələrini əhatə etmiş və burada o bizim üçün çox faydalı bir irs qoyub getmişdir.

"Əsrin müqaviləsi" tarixi zəfərimizə gedən yolun başlanğıcıdır" adlı tədbir keçirilib

19 sentyabr 2023-cü il tarixdə "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə Gənclər Mərkəzində "Əsrin müqaviləsi" tarixi zəfərimizə gedən yolun başlanğıcıdır" mövzusunda həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vəlif İmanov, YAP Pirallahı rayon Təşkilatının sədri Emil Abasov, Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə heyətinin üzvü Hikmət Babaoğlu, Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə heyətinin üzvü Rəuf Əliyev, "Səs" Media qrupunun rəhbəri Bəhrüz Quliyev, rayon ərazisində fəaliyyət göstərən Neft-qaz Çıxarma İdarələrinin rəhbər şəxsləri, rayon YAP ÖPT sədrləri, Pirallahı Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatının məsul əməkdaşları, rayon ərazisində fəaliyyət göstərən idarə, müəssisələrin və Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının nümayəndələri, müharibə veteranları və neftçilər iştirak etmişdir. Tədbirdən öncə "Abşeronneft" Neft-qaz Çıxarma İdarəsinin ərazisində ağacəkmə aksiyası keçirilmişdir. Aksiya çərçivəsində 2000 ədəd zeytun ağacı, 1000 ədəd qızılgül, 500 ədəd geran, 500 ədəd xirzantema əkilmişdir. Daha sonra tədbir iştirakçıları RIH-nin inzibati binasının birinci mərtəbəsində yerləşən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin büstünü ziyarət edərək, qarşısına gül dəstələri düzdülər. Tədbirin rəsmi hissəsində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Daha sonra mövzu ilə əlaqədar video-çarx nümayiş olunmuşdur.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə heyətinin üzvü Hikmət Babaoğlu vurğuladı ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbər seçildikdən sonra sosial-iqtisadi həyatın bütün sahələrində olduğu kimi, neft emalı sənayesində də dərin keyfiyyət dəyişiklikləri baş vermişdir. 1969-cu ildən başlayaraq Azərbaycanın xalq təsərrüfatının bütün sahələri kimi neft və qaz sənayesinin də yüksək dinamik inkişaf mərhələsinə qədəm qoyması ilə səciyyələnir. Bu dövrdə Azərbaycanın neft və qaz sənayesinin inkişaf tarixində yeni mərhələ başlayır. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından keçən 29 il müddət ərzində ümummilli lider Heydər Əliyevin "Yeni neft strategiyası"nın çox böyük uğurla reallaşması günümüzün reallığına çevrilmişdir. Azərbaycanın neft strategiyası çərçivəsində neft hasilatına başlanan vaxtdan bəri ölkədə hasilat prosesi sürətlə artmağa başlayıb.

"Səs" Media qrupunun rəhbəri Bəhrüz Quliyev çıxışında vurğuladı ki, global iqtisadi böhranın əksər dünya ölkələrinin iqtisadiyyatına mənfi təsir etsə də, Azərbaycandan demək olar ki, yan keçmişdir. Bu, böyük nailiyyətdir və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin uzaqgörən daxili və xarici siyasəti, o cümlədən, neft-qaz sektorunda qazanılmış uğurlar nəticəsində əldə edilmişdir. Neft strategiyası çərçivəsində həyata keçirilən layihələr Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyini tam təmin etməsinə, qonşu ölkələrin enerji daşıyıcıları ilə təchizatında əsas iştirakçılardan biri kimi mühüm rol oynamasına imkan yaratmışdır. Hazırda Azərbaycan dünyada regionun aparıcı dövləti kimi, həmçinin, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində müstəsna əhəmiyyətə malik ölkələrdən biri kimi qəbul edilir.

Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahı rayon təşkilatının sədri Emil Abasov öz çıxışında bildirdi ki, 1994-cü il sentyabrın 20-də dünyanın qabaqcıl neft şirkətləri ilə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən karbohidrogen yataqlarının işlənilməsinə nəzərdə tutan və tarixdə "Əsrin müqaviləsi" adını almış Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişinin imzalanması Azərbaycanın neft-qaz sənayesinin inkişafında yeni səhifə açdı. Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırlanmış "Əsrin müqaviləsi" respublikamızın tarix salnaməsinə yeni neft strategiyasının şanlı səhifəsi kimi yazılıb. "Əsrin müqaviləsi" ilə başlanan Azərbaycanın neft strategiyasının gerçəkləşdirilməsi ilə Azərbaycan dünyada özünə daha etibarlı siyasi və iqtisadi tərəfdaşlar və müttəfiqlər tapdı. Ölkənin digər sahələrinə də xarici investisiyaların sürətli axını başlandı və hazırkı inkişafın əsası təmin edildi. Nətiçə bildirdi ki, 1994-cü ildə bağlanmış müqavilə ölkədə sabitliyi təmin etdi, Azərbaycanın hərtərəfli və sürətlə inkişaf etməsi üçün zəmin yaratdı. Müqavilə uzunmüddətli yatırımlar tələb etdiyi üçün xarici şirkətlər və onların təmsil etdiyi dövlətlər stabil investisiya mühitinin qurulmasında maraqlı idilər. Bütün aparıcı beynəlxalq sərmayədarların layihələrə daxil edilməsi Azərbaycanın dünyanın böyük güclərinin geosiyasi maraqlarını balanslaşdıraraq xarici siyasət məqsədlərinə xidmət edirdi. Bu müqavilə Azərbaycanı yenidən dünyanın neft xəritəsinə yerləşdirdi. Müqavilə eyni zamanda, Azərbaycanın global neft bazarına çıxmasına şərait yaratdı və dövlət büdcəsi üçün böyük həcmdə gəlir mənbəyi yaratdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş neft strategiyasını hazırda uğurla inkişaf etdirir.

Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə heyətinin üzvü Rəuf Əliyev bildirdi ki, hazırda əldə etdiyimiz bütün uğurlarımızın başlanğıcı xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin qalibiyyətli neft strategiyası ilə qoyulmuşdur. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu yeni neft strategiyası respublikamızın dövlət müstəqilliyinin mühüm təminatçısına çevrilməklə, ölkəmizdə azad iqtisadi mexanizmlərin tətbiqini və dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya təmin etdi. Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev bütün beynəlxalq tribunallarda çıxışlarında, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinə müsahibələrində dəfələrlə bəyan edib ki, ölkə iqtisadiyyatının inkişafına nail olmaq üçün zəngin neft və qaz ehtiyatlarına malik olan Azərbaycan enerji resurslarının nəqlində diversifikasiya siyasətini genişləndirməyə üstünlük verir. Avropanın enerji təminatı üçün nəzərdə tutulan layihələr istehlakçı və tranzit dövlətlərinin Avropaya inteqrasiya

olunmasında böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu gün Xəzər hövzəsində, Mərkəzi Asiyada hasil edilən karbohidrogenlərin Avropaya çatdırılmasına yönəldilən layihələr olduqca aktualdır. Həm zəngin karbohidrogen ehtiyatları, həm də əlverişli coğrafi imkanlarına görə, bu layihələrdə Azərbaycana aparıcı rol ayrılmışdır.

Pirallahı rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Əli Kərimov çıxış edərək bildirdi ki, uzun müddət neft sənayesində çalışmışdır. Neftçilər hər zaman ulu öndər Heydər Əliyevin diqqət və qayğısını hiss etmişdilər. Heydər Əliyevin dəfələrlə Neft Daşlarına səfər edərək neftçilərlə görüşməsi onları işlərində daha da böyük nailiyyətlər qazanmağına həvəsləndirmişdir. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti ilə gəldikcə daha da qüdrətlənən dövlətimizin qazandığı bütün uğurlar üçün biz dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevə borcluyuq.

Yekun olaraq çıxış edən RIH başçısı Vəlif İmanov qeyd etdi ki, sentyabrın 20-si Azərbaycan neft-qaz sənayesi işçilərinin peşə bayramıdır. Azərbaycanın bugünkü inkişafının təməli daşı kimi dəyərləndirilən "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından 29 il ötür. 1994-cü il sentyabr ayının 20-də Bakıda dünyanın 11 transmilli şirkəti ilə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" regionda, eləcə də postsovet məkanında qarşılıqlı etimadın və geniş əməkdaşlığın təməlini qoydu. Məhz bu müqavilə ölkəmizin neft-qaz sənayesinin, ümumilikdə Azərbaycanın bugünkü və gələcək inkişafının başlanğıcı oldu. Bu baxımdan, 20 sentyabr tarixinin ulu öndər Heydər Əliyevin Fərmanı ilə Neftçilər Günü kimi təsis olunması səbəbsiz deyil. Tam əminliklə demək olar ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində "Əsrin müqaviləsi"nin rolu böyükdür. Ümummilli Liderin bu gün artıq dillər əzbəri olan "İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir" məşhur tezisinin tarixi əhəmiyyətinə söykənərək deyə bilərik ki, bu saziş Azərbaycanın təkcə iqtisadi deyil, ümumiyyətlə, bütün sahələrdə davamlı uğurlarının əsasıdır. Daha sonra RIH başçısı qeyd etdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş yeni neft strategiyasının zəfər təntənəsi bu gün möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi altında uğurla davam etdirilir. Ölkəmiz iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə dünya dövlətləri arasında ilk yerlərdən birini tutur. İndi Azərbaycan dövlətinin iqtisadi qüdrətinin, nüfuzunun artmasına, beynəlxalq aləmdə ədalətli mövqeyinin təmin olunmasına, eləcə də, respublikamızda davamlı iqtisadi inkişafın bərqərar edilməsinə xidmət göstərən global əhəmiyyətli irimiqyaslı layihələr, müxtəlif sahələri əhatə edən çoxsaylı dövlət proqramları hə-

Mətbuat Şurası MÜRACİƏT YAYDI

Qarabağda Azərbaycanın Konstitusiyası quruluşunun bərpası məqsədilə başlanılmış lokal antiterror tədbirləri ölkə mediasının diqqət mərkəzindədir. Jurnalistlərimiz bununla əlaqədar əsasən rəsmi məlumatların yayılmasına üstünlük verirlər. Qurumdan SİA-ya verilən məlumata görə, ancaq müxtəlif sosial şəbəkə profilində antiterror tədbirləri ilə bağlılığı iddia edilən görüntülər yayılmaqda, fikirlər səslənməkdədir. Belə hallar əvvəllər, xüsusən 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı da müşahidə edilib. Eyni zamanda, qeyri-rəsmi məzmun daşıyan, bəzən məqsədli şəkildə dövrüyyəyə buraxılmış görüntülərin ayrı-ayrı media orqanlarında xəbər kimi təqdimatı, süni ajiotaj yaratmaq meyilləri nəzərə çarpıb.

Azərbaycan Mətbuat Şurası olaraq ölkəmizin media subyektlərini, cəmiyyətə informasiya vermək öhdəliyini öz üzərinə götürmüş ayrı-ayrı şəxsləri, müstəqil jurnalistləri mövcud şəraitin həssaslığını nəzərə almağa çağırırıq. İndiki halda jurnalistika prinsiplərinə ön böyük sadıqlıq qeyd edilən video-görüntüləri, eləcə də rəsmi təsdiqini tapmamış bilgiləri yaymaq və paylaşmamaqdır. Nəzərə alınmalıdır ki, belə halların cəmiyyətdə çaşqınlıq yaratmaq ehtimalı böyükdür. Ümid edirik ki, Azərbaycanın media cəməəsi cəmiyyətimizin informasiya tələbatını qarşılayarkən, sadaladığımız mühüm məqamları nəzərə alaraq, ölkəmizin maraqlarına və mənafeələrinin qorunmasına peşəkar səviyyədə çalışacaqdır.

MEDIA jurnalistlərə çağırış edib

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDIA) jurnalistlərə çağırış edib. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə

də agentlik məlumat yayıb. MEDIA media subyektləri və jurnalistləri dəqiqləşdirilməmiş informasiya yaymamağa, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin rəsmi məlumatlarına istinad etməyə çağırır.

yata keçirilməkdədir. Azərbaycanın enerji diplomatiyasının uğurlarını bu gün tarixi Zəfərimizin yaratdığı realıqları ardıcıl şəkildə həyata keçirməyimizdə görür və bundan böyük qürur hissi keçiririk.

Tədbirin sonunda rayonun ictimai-siyasi həyatında fərqlənən bir qrup şəxslərə Fəxri Fərmanlar və qiymətli mükafatlar təqdim olundu.

Lokal antiterror tədbirlərinə siyasi partiyaların - Dəstək BƏYANATI

Ermenistanın Azərbaycanın konstitusiyaya quruluşuna yönəlik hərbi təhdidlərinə qarşı ölkəmizin keçirdiyi lokal antiterror tədbirlərinə siyasi partiyalar dəstək Bəyanatı qəbul ediblər. SİA xəbər verir ki, Bəyanatda deyilir:

"44 günlük Vətən müharibəsində qəhrəman ordumuzun qazandığı Şanlı Zəfərdən sonra Ermənistanın imzaladığı kapitulyasiya aktında üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməməsi nəticəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə yönəlik təhdidlər qalmaqda davam etmişdir. Azərbaycan dövlətinin Ermənistana doğru uzanmış sülh əli hər dəfə geri qaytarılmış və bunun qarşılığında Ermənistanın, onun dünyadakı məkrli havadarlarının Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyası baş qaldırmışdır. Azərbaycan dövlətinin dəfələrlə Üçtərəfli bəyanatın müddəalarının təmin olunması, təxirəsalınmadan sülh müqaviləsinin imzalanması müraciətləri Ermənistan tərəfindən müxtəlif bəhanələrlə rədd edilmişdir.

Üçtərəfli bəyanatın imzalanmasından keçən 3 il müddətində Azərbaycanın işğaldan azad edilən torpaqlarda həyata keçirdiyi bərpa və quruculuq işləri ölkəmizə həm böyük maliyyə hesabına, həm də ən dəhşətli - vətəndaşlarımızı itirmək bahasına başa gəlmişdir. Bu müddət ərzində 314 vətəndaşımız mina terrorundan zərər çəkmiş, 61 vətəndaşımız mina terrorunun, onlarla hərbi qulluqçumuz isə erməni qəsbkarlarının açdığı xain atəşin qurbanı olmuşdur.

Bütün bunlara dözümlü yanaşan Azərbaycan Laçın-Xankəndi, sonradan isə Ağdam-Xankəndi istiqamətində hərəkəti təmin etmiş, Azərbaycanın bölgədə yaşayan erməni sakinlərinin təhlükəsizliyi üçün daim xoşməramlı niyyətini ifadə etmişdir. Həmçinin davamlı olaraq həmin bölgədə xidmət aparan Azərbaycan ordusu tərəfindən erməni sakinlərə baş verə biləcək hərbi əməliyyatlar zamanı onların təhlükəsizliklərinin Azərbaycan tərəfindən təmin olunması ilə bağlı məlumatlar verilmişdir.

Son günlər Qarabağ bölgəsində hələ də qalmaqda davam edən erməni silahlı birləşmələrinin ordumuza və işğaldan azad edilən Şuşada, Zəngilanda, Laçında, Kəlbəcərdə yaşayan və fəaliyyət göstərən Azərbaycan vətəndaşlarına qarşı intensiv şəkildə həyata keçirdiyi təxribatlar günahsız vətəndaşlarımızın həyatına son qoymuşdur. Müxtəlif dövlət qurumlarının işğaldan azad edilən Qarabağ torpaqlarında çalışan işçilərinin, həmçinin onların təhlükəsizliyini qoruyan qəhrəman polislərimizin erməni silahlı birləşmələrinin mina terroruna məruz qalması insanlığımızın böyük hiddətinə səbəb olmuşdur. Belə bir məqamda erməni silahlı birləşmələrinin Ordumuzla üz-büz mövqelərinə əlavə qüvvələr və zirehli texnikalar cəlb etməsi isə onların məkrli niyyətinin daha böyük terror aktları törətmək olduğunu göstərməkdədir.

Biz, Azərbaycanın siyasi partiyaları Üçtərəfli bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin

tərkisilə edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhali, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə Azərbaycanın müzəffər ordusunun bölgədə həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror əməliyyatlarına dəstəyimizi ifadə edir, qəhrəman Ordumuza Zəfər arzulayırıq!

Azərbaycanın siyasi partiyaları Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ölkəmizin ərazi bütövlüyünün və əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunması, erməni silahlı birləşmələrinin təxribatlarının qarşısının alınması, işğaldan azad edilən torpaqlarımızda məskunlaşan minlərlə soydaşımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün həyata keçirdiyi siyasəti və verdiyi hərbi əmri dəstəkləyir, onun ətrafında sıx birləşdiyimizi bəyan edirik. Xalqımızı Vətən müharibəsində olduğu kimi bu şərəfli işdə də həmrəyliyə, Möhtərəm Prezidentimiz və Ali Baş Komandanımızı dəstəkləməyə çağırırıq.

1. Yeni Azərbaycan Partiyası
2. Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası - sədr Sabir Rüstəmxanlı
3. "Ana Vətən" Partiyası - sədr Fəzail Ağamalı
4. Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası - sədr Qüdrət Həsənzadə
5. Böyük Quruluş Partiyası - sədr Fazil Mustafa
6. Demokratik İslahatlar Partiyası - sədr Asim Mollazadə
7. Vəhdət Partiyası - sədr Tahir Kərimli
8. Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyası - sədr Elşən Musayev
9. Milli Cəbhə Partiyası - sədr Razi Nurullayev
10. Haqq Ədalət Partiyası - sədr Əli İnsanov
11. Azərbaycan Xalq Partiyası - sədr Pənah Hüseyn
12. Azərbaycan Demokrat Partiyası - sədr Sərdar Cəlaloğlu
13. Ədalət Partiyası - sədr İlyas İsmayılov
14. Azərbaycan Ümid Partiyası - sədr İqbal Ağazadə
15. Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyası - sədr Mirmahmud Fəttayev
16. "Azərbaycan Milli İstiqlal" Partiyası - sədr Arzu-xan Əlizadə
17. Müasir Müsavat Partiyası - sədr Hafiz Hacıyev
18. Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyası - sədr Fərəc Quliyev
19. "Böyük Azərbaycan" Partiyası - sədr Elşad Musayev
20. Ağ Partiyası - sədr Tural Abbaslı
21. Azad Vətən Partiyası - sədr Akif Nağı
22. Gələcək Azərbaycan Partiyası - sədr Ağasif Şakiroğlu
23. Yeni Zaman Partiyası - sədr Musa Ağayev"

“Ömrümün 28 ilini dənizə həsr etmişəm”

NEFTÇİ İLƏ MÜSAHİBƏ

Nəriman Nərimanov adına Neft və Qaz Çıxarma İdarəsi 3 saylı Neft və Qaz Çıxarma sahəsində neft və qaz hasilatı üzrə usta Nahid Məmmədovun SİA-ya verdiyi müsahibəsini təqdim edirik:

- *Sizə necə müraciət edək? Neftçi, yoxsa dənizçi?*

- Düşünürəm ki, neftçi kimi müraciət etsəniz daha doğru olar.

- *Neçə ildir bu sahədə çalışırsınız? Özünüz haqqında məlumat verə bilərsiniz?*

- 1972-ci ildə Bərdə rayonu Məmmədli kəndində doğulmuş, 1990-1995-ci illərdə indiki Azərbaycan Neft və Sənaye Universitetində təhsil almışam. 50 yaşım var. Universiteti bitirər-bitirməz təyinat ilə Nəriman Nərimanov adına Neft və Qaz Çıxarma İdarəsinin 3 saylı Neft və Qaz Çıxarma Sahəsində fəaliyyətimə

başlamışam və hələ də bu sahədə çalışıram.

- *Dənizdə çalışmaq asan, yoxsa çətin?*

- Çətin. Amma işimi sevirəm. Etiraf edirəm ki, ilk başlar bu iş mənə çox daha çətin gəlirdi, lakin zaman keçdikcə alışdım. Düşünürəm ki, işini sevgi ilə görməlisən. Əks halda, uğursuz və cansıxıcı hal alar.

- *Hec olubmu ki, gəmi dənizdə olarkən hər hansı problem yaşansın?*

- Hər bir sahədə problem qaçılmazdır. Məncə, bu, normal haldır.

- *Küləkli havalarda dənizlə necə mübarizə aparırsınız?*

- Güclü küləkdən əvvəl idarədən bizə məlumat verirlər və qabaqleyici tədbirlərimizi görürük. Təəssüf ki, bəzən küləkli hava şəraiti ilə bağlı evə bir neçə gün gec də gedə bilir, yaxud belə havaya görə evdən işə də gedə bilmirik.

- *Bayramları da dənizdə qeyd edirsiniz?*

- Növbəli iş rejimində çalışdığım üçün elə olur ki, bəzi bayramları dənizdə kollektivlə birlikdə keçirirəm. Bir az belə məsələlər də işi daha çətinləşdirir. Çünki hər bir ailə başçısı kimi mən də bayramı öz evimdə ailəmlə birgə qeyd etmək istəyərəm.

- *Nə vaxtsa bu sahədən öz istəyinizlə getmək istəyirsiniz?*

- 28 ildir dənizdə çalışıram. Sizcə, ömrünün böyük bir qismini dənizə həsr edən biri üçün bu addımı atmaq asan ola bilər?! (gülür). Dəniz gözəldir, buradan ayrılmaq isə çətin.

- *İşçi qrupunuz haqqında nə söyləyə bilərsiniz? Uzun müddət bir-birinizlə zaman keçirirsiniz. Bu sizi doğmalaşdırıbmı?*

- Mənimlə bərabər burada 80 işçi çalışır. Onlar mənə çox doğmadır. Sanki bir ailə kimi. Düşünürəm ki, onlardan ayrılmaq çətin.

- *Övladınızın sizin peşənizi davam etdirməsini istəyirsiniz?*

- Bir oğlum var. Mühəndisdir. Düzdür, mən işimi çox sevirəm, amma çətin. Elə buna görə də oğluma qıymaram.

- *Son olaraq gənclərə hansı tövsiyələriniz var?*

- Gənclərə tövsiyəm odur ki, peşə seçərkən xeyli düşünün. Seçdiyiniz peşəni də sevirsiniz. Amma tək sevməklə iş həll olmur. Ağıllı qərar verin. Elə bir peşə seçin ki, gələcəkdə orada uğur qazanın və iş tapmaqda çətinlik çəkməyin.

Ayşən Vəli

Xalqımıza qarşı davam edən mənfur siyasətin nəticəsində XX əsrdə 2 milyona yaxın azərbaycanlı soyqırımı və deportasiyaya məruz qalıb. Xalqımıza qarşı törədilmiş milli qırğın, soyqırımı və deportasiyanın ağır nəticələrini yaşamışıq. 1905-1907, 1918-1920-ci illərdə ermənilərin Bakı, Quba, Naxçıvan, Qarabağ, Şamaxı və başqa bölgələrimizdə törətdikləri qırğınların dəhşətli nəticələri, Qaradağlı və Xocalıda eyni sənari əsasında həyata keçirilən soyqırımları tariximizin qanlı səhifələrində yer alıb. Hüquq normalarına zidd olan qərarlara əsasən, azərbaycanlıların tarixi-etnik torpaqlarından kütləvi surətdə deportasiyası da Azərbaycan xalqına qarşı törədilən cinayətlər sırasındadır.

Azərbaycanlılara qarşı iki əsr davam edən genişmiqyaslı qanlı soyqırım aksiyası nəticəsində yüzlərlə yaşayış məntəqəsi yerlə-yeksan edilib, minlərlə insan elindən-obasından didərgin düşüb. 1918-ci ildə erməni quldurları tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilən Cəmərdli soyqırımı da tariximizdə qanlı səhifə olaraq yer alıb. Cəmərdli kəndi Qarakilsə rayon mərkəzindən 15 kilometr aralıda - Salvar-tı dağının ətəyində yerləşirdi. Cəmərdli Qarakilsənin ən böyük türk kəndlərindən biri idi. 1918-ci ildə daşnak Andranik Ozanyanın quldur dəstəsi Qarakilsəyə qan uddurduğu vaxt onun zülmünə tuş olmuş kəndlərdən biri də məhz Cəmərdli idi. Əhalinin yarıdan çoxu qətlə yetirilib, belədən qurtaranlar isə sıldırımlı dağları, qayalıqları aşaraq Naxçıvana pənah aparıblar.

Azərbaycan tarixində belə faciələrlə, soyqırımları ilə bağlı hadisələr yer alıb. Təbii ki, bütün əhali qruplarının, etnosların, irqi, milli, etnik, yaxud dini əlamətlərinə görə tamamilə və qismən məhv edilməsi soyqırım, genosid deməkdir. Azərbaycan xalqı ermənilər tərəfindən bütün bir əsr boyu bu cür soyqırıma məruz qalmışdır. Ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında törətdiklər terrorçuluq, işğalçılıq, soyqırımı bunu təsdiqləyir. Ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri soyqırımı nəticəsində xalqımız misli görünməmiş faciələr yaşamışdır. 1918-ci ildə Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində ermənilərin törətdikləri qırğın Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində Azərbaycan xalqının dinc həyatına ağır zərbələr vurmuşdur. Belə ki, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri aramsız soyqırım və deportasiya siyasəti Azərbaycan xalqının yer üzündən tam silmək kimi iyrənc niyyətlərini göstərmiş olur. Mart hadisələri - Şamaxıda, Qubada, Muğanda, Zəngəzur qəzasında, Qarabağda, İrəvan quberniyasında və ölkənin digər ərazilərində azərbaycanlıların amansızlıqla qətlə yetirildiyini, şəhər və kəndləri talan edilərək dağıldığını sübut edir.

BİR GECƏDƏ 613 NƏFƏR QƏTLƏ YETİRİLƏN XOCALI SAKİNİ

1992-ci ilin Xocalı soyqırımı ilə ermənilər Xocalının yer üzündən silinməsinə və məhv olmasına reallaşdırdılar. Erməni terrorçularından yayınıb meşələrə və dağlara qaçan insanların çoxu soyuqdan və şaxtadan məhv oldular. Xocalı şəhəri isə yer üzündən silindi. Hücumdan əvvəl, fevralın 25-i axşam şəhər toplardan və ağır artilleriyadan şiddətli atəşə tutuldu. Nəticədə, fevralın 26-ı səhər saat 5 radələrində Xocalı tam alova büründü. Bir günün içində yer üzündən silinən Xocalıda yaşayan sakinlərdən 613-ü düşmən gülləsinə tuş gəlib qətləmin qurbanı oldu. Bu soyqırım nəticəsində 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca və qarı olmaqla - 613 nəfər Xocalı sakini qətlə yetirildi, 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirdi. Düşmən gülləsinə tuş gəlib yaralanan 487 nəfərdən 76-sı uşaq idi. 1275 xocalılı əsir, 150 xocalılı itkin düşdü. Dövlətin və əhalinin əmlakına 1 aprel 1992-ci il tarixinə olan qiymətlərlə 5 mlrd. rubl dəyərinə ziyan vurulub. Keçən dövr ərzində 13 ölkənin Parlamentində Xocalı soyqırımı rəsmi olaraq tanınıb. 2011-ci ildə Meksika, 2012-ci ildə Pakistan, Kolumbiya, 2013-cü ildə Çex Respublikası, Bosniya və Herseqovina, Peru, Panama, İordaniya, 2014-

Erməni faşist ideologiyası: susmayan terror aktları

cü ildə Sudan və Honduras, 2015-ci ildə Qvatemala, 2017-ci ildə Cibuti və Paraqvay Parlamentlərində Xocalı faciəsi soyqırımı kimi tanınmışdır. Bundan başqa, ABŞ-in 20-dən artıq ştatında və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında Xocalı soyqırımı ilə bağlı qətnamə və digər sənədlər qəbul olunmuşdur.

ERMƏNİ TERRORİZMİNİN DAHA BİR ÜNVANI

20 sentyabr 1991-ci il. Xankəndi şəhərində Şuşa-Ağdam yolunu birləşdirən Xəlifəliçay üzərindəki körpü partladı. Cinayəti törətmiş Artur Amramyan həbs olunmuş və 15 il müddətində azadlıqdan məhrum olmuşdur. Bu o illərdə Xankəndidə törədilmiş ilk və son terror deyildi. Terrorizm həm bütün forma və təzahürlərinə, həm də miqyasına görə ən qəddar, qeyri-insani hadisə olaraq global problemə çevrilib. Bir tərəfdən kütləvi insan qırğına səbəb olması, digər tərəfdən maddi-mənəvi dəyərlərin məhvəsinə səbəb olur. Sivil dünyada terrorizm nə qədər qəbul edilməz olsa da təsəffüflər ki, bu hal ilə bərabər yaşayıırıq. Terror aktları insan tələfatları ilə nəticələnir və güclü psixoloji gərginliklər yaşanılır. Terrorizm haqqında birmənalı tərif mövcud olmasa da, mütəxəssislərin əksəriyyətinin qənaətinə görə siyasi, dini, ideoloji və iqtisadi məqsədlərə çatmaq üçün qeyri-qanuni əməllərin, zorakılığın, gücün, hədənin tətbiq olunmasıdır. Əlbəttə ki, real həyatda terror aktlarından daha çox günahsız kütlə, dövlət adamları ziyan çəkir. Müasir dünyanın toqquşduğu əsas və təhlükəli problemlərdən olan terrorizm daha çox siyasi, etnik, dini və s. zəmində yaranır. Bu siyasi, iqtisadi və mənəvi ziyanla nəticələnir və hər bir dövlət, hər bir insan bunun qurbanına çevrilə bilər.

AZƏRBAYCAN TERRORDAN, XÜSUSƏN, SİYASİ TERRORDAN ƏZİYYƏT ÇƏKƏN ÖLKƏLƏRDƏNDİR

Bu terror aktlarının sayı kifayət qədərdir. Qısa bir şəkildə son xronologiyaya nəzər salsaq görürük ki, şəhərdə terror, sui-qəsd vəhü-

cum aktları kifayət qədər törədilib. 1988-ci ildə Ermənistan SSR-dən gəlmiş erməni millətçi emissarlarının təşkilatçılığı ilə Xankəndidə ermənilər Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan qoparılaraq Ermənistanla verilməsi tələbi ilə icazəsiz mitinqlərə başlanılıb. İlk mitinq 13 fevral 1988-ci ildə Xankəndinin mərkəzi meydanında təşkil olunub. Bundan bir həftə sonra, 20 fevralda Dağlıq Qarabağ Ali Sovetindəki erməni deputatlar qanunsuz olaraq vilayətin Azərbaycanın tərkibindən ayrılaraq Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi məsələsini qaldırıblar. Bu, Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının haqlı narazılığına səbəb olub. Bundan sonra sovet rəhbərliyi vəziyyəti stabilizə etmək üçün Xankəndinə Daxili Qoşunların batalyonunu göndərüb. Həmin aylardan etibarən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı terror hərəkəti başlanıb. Xankəndi erməniləri Şuşaya gələn su kəmərinə zərər verməyə cəhd ediblər. 20 fevralda Xankəndi mərkəzi xəstəxanasında praktika keçən iki azərbaycanlı tələbə qız ermənilər tərəfindən zorlanıb. 2 gün sonra isə Ağdamdan yüzlərlə azərbaycanlı gənc bunun qisasını almaq üçün Xankəndinə yürüş edib və onların qarşısı Əsgəranda silahlı ermənilər və rus əsgərləri tərəfindən kəsilib. Baş verən qarşıdurmada iki azərbaycanlı qətlə yetirilib və çoxlu sayda insan isə yaralanıb. Bu gənclər sonradan illərlə davam edəcək Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ilk qurbanları olublar. Bu, bir daha ermənilərin terrorçu olduğunu sübut edən dəlillərdir. Belə ki, 1988-ci ilin

ladır, güllələyiblər. 1991-ci ilin yayında Xankəndi-Şuşa avtomobil yolunda SSRİ DİN Daxili Qoşunlar mayoru L.Xomiç qətlə yetirilmişdir. 24 fevral 1991-ci ildə Şuşadan Ağdam rayonuna gedən "PAZ-3205" dövlət nömrə nişanlı avtobus şəhər ərazisində partladılmış, nəticədə 7 nəfər vəfat etmişdir. Həmçinin ermənilər bu zaman ərzində oğurluq və talançılıq işlərinə də, əl atıblar. 1994-cü il 18 mart tarixində Xankəndi səmasında erməni terrorçuları tərəfindən İranın Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus Herkules tipli təyyarə vurulmuş, 36 nəfər həlak olmuşdur.

FAŞİST DÜŞMƏNİN TƏFƏKKÜRÜ VƏ MÖVQEYİ

Bu və ya digər terror aktları bir daha göstərir ki, erməni terrorlarının ölkəmizdə sayı-hesabı yoxdur. Mənfur qonşularımız bizə qarşı məkrli, çirkin niyyətlərini həyata keçirmişdilər. 8 sentyabr 1984-ci ildə Bakıda 106 saylı səmşi avtobusunun erməni terrorçusu Henrix Vartanov tərəfindən partlatılması zamanı iki uşaq anası olan Surxalizadə Fatma həlak olmuş, üç nəfər yaralanmışdır. Hadisə o vaxt SSRİ-nin xüsusi xidmət orqanları tərəfindən terror aktı kimi deyil, onunla Vartanovla müdriyyə arasında olan narazılıq kimi qiymətləndirildi. Hadisənin təşkilatçısı olan Henrix Vartanov psixi xəstə kimi qəbul edilərək, həbsdən azad edilib məcburi psixi müalicəyə göndərildi. Əlbəttə ki, bu ermənipərəst qüvvələrin himayəçilərinin əməlləri idi. Hər bir terror aktında insan ölümü diqqəti çəkir. Bu terror aktları qəddar, faşist xislətli əməllərdir ki, xalqımız bunu yaşayıb. 44 günlük Vətən müharibəsində də xalqımız ermənilərin təcavüzkar siyasəti ilə üz-üzə qaldı. Müharibə getməyən ərazilərimizdə Gəncədə, Mingəçevirdə, Bərdədə yaşıdan asılı olmayaraq uşaq da, gənc də, qoca da bu terrorların acı nəticəsini yaşamış oldu. Neçə-neçə qurbanlarımız oldu. Bu erməni faşist ideologiyasıdır. Faşist düşmənin təfəkkürü, mövqeyidir ki, bu terrorlardan xalqımız əziyyət çəkir.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, "Daşnaksütyun"-un 1892-ci ildə Tiflisdə keçirilən ilk qurultayında türklərə qarşı sui-qəsdlərin təşkil olunması barədə qəti qərar verilib. Məhz bu qurultaydan sonra "Türkü, kürdü hər yerdə, hər bir şəraitdə öldür,

yayında Xankəndi Uşaq Xəstəxanasında həkim-rentgenoloq işləyən əslən ağdamlı şəxs ermənilər tərəfindən xəstəxananın həyətinə döyülərək, qətlə yetirilib. 28 iyun 1989-cu il tarixində ermənilər tərəfindən Badara qəsəbəsinə Meşəliyə gedən şosse yoluna qoyulmuş partlayıcı qurğunun işə düşməsi nəticəsində maşındakı 6 nəfər mülki azərbaycanlı ağır yaralanıb. 1990-cı il may ayında Bakı-Xankəndi qatırı və Xankəndi-Ağdam avtobusu partladı. 1990-cı ilin iyununda xankəndili Əsrəf və Ələmşah adlı iki qardaş 336-cı moto-atıcı alayın qarşısında diri-diri yandırılıb. 5 sentyabr 1991-ci ildə Xankəndidəki radio-televiziya stansiyası partladı. Bu günə kimi bu hadisədə əli olanların adları məlum deyil. 1991-ci il yanvarın 5-də Kərkicahan ərazisində ermənilər tərəfindən hücumlar olunur. Beləcə, qəsəbə 3 nəfəri itirir. Lakin erməni tərəfindən də, çoxlu itkilər olur. 1991-ci il 9 yanvar tarixində Baqmanyana Akop Qavruşoviç və Antonyan Artuşa Qriqoroviç tərəfindən DQMV-nin Daxili İşlər İdarəsinin reisi general mayor V.Kovalyovun heyatına sui-qəsd edilmişdir. Buna səbəb kimi onun azərbaycanlıları müdafiə etməsi və sui-qəsdin yuxarı dairələrdən sifariş olunması göstərilmişdir. 1989-cu ilin oktyabr ayında evinə qayıdan iki nəfər Kərkicahan sakini güllələnmişdir. 1991-ci il fevralın 4-də ermənilər azərbaycanlılar yaşayan bir neçə binanı part-

sözündən dönmələri, erməni xainlərini öldür, intiqam al!" əmri yayılıb. Bir şüara çevrilmiş bu fikir erməni kimliyini, məqsədini ortaya qoyur.

Əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti daima terrora qarşı olan dövlətdir və bununla bağlı bir çox konstruktiv tədbirlər həyata keçirib. Buna misal olaraq "Terrorçuluğa qarşı mübarizə haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nu və "Terrorizmin maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə haqqında" Beynəlxalq Konvensiyaya Azərbaycan Respublikasının qoşulması barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nu göstərmək olar. Terrorizm müasir dövrün ən təhlükəli təzahürlərindən biridir ki, müasir dünya, xüsusilə də, Azərbaycan bunun acı nəticələrini hələ də yaşamaqdadır.

Zümrüd BAYRAMOVA

Ağır və təhlükəli işlər: Zəhmətin əvəzi necə ödənilir?

Ağır və təhlükəli işlər işçilərin sağlamlığı və təhlükəsizliyi baxımından riskli və təhlükəli işlərdir. Qadınların və uşaqların bəzi ağır və təhlükəli işlərdə işləməsinə icazə verilmir. Bu cür işlərdə çalışanlar üçün gündəlik və ya həftəlik iş saatları qısaldılır, xüsusi imtiyazları və erkən pensiyaya çıxma imkanları var. Qanunvericiliyə əsasən, belə işlərdə çalışan işçilər vaxtaşırı tibbi müayinədən keçməlidirlər.

raiti fiziki, kimyəvi, bioloji və həmçinin, insanın sağlamlığı üçün zərərli olan digər ağır şərtləri mövcud olan əmək şəraitli istehsalatlar, peşə və vəzifələr, yüksək həssaslıq, həyəcan, zehni, fiziki və əsəb gərginliyi, habelə insanın səhətinə mənfi təsir göstərən digər amillər olan əmək şəraitli iş yerləri aiddir.

Ağır işlər kateqoriyasına aid olan işlər həftə ərzində 36 saatdan çox olmayan, qısaldılmış iş vaxtı müəyyən edilən yüksək həssaslıq, həyəcan, zehni, fiziki və əsəb gərginliyi, habelə insanın səhətinə mənfi təsir göstərən digər amillər

məbləğində müəyyən edilib.

Susuz torpaq ərazilərində olan işlərdə çalışanların əmək haqqına artım əmsalları işəgötürən tərəfindən vəzifə maaşına, vaxtamuzd və işəməz əmək haqqına, qanunvericiliklə vəzifə maaşına müəyyən edilmiş əlavələrə və mükafatlara tətbiq edilir.

Xəzər dənizində işləyənlər də maaşına əlavə alır

Ölkəmizdə əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə və iqlim şəraitinə görə işləmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində çalışanların sayı 2022-ci il üzrə 14 276 nəfər olub. Onların 8071-i sənaye, 640-ı tikinti, 5272-si nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 293-ü isə informasiya və rabitə sektorunda çalışanlardır. Ötən il üçün əməyin təhlükəsizliyi tələblərinə uyğun olmayan avadanlıqlarda işləyənlər isə 1209 nəfər təşkil edib. Onların 1131-i sənaye, 68-i isə informasiya və nəqliyyat sektorunda çalışanlardır. Həmçinin, iş yerində sanitariya-gigiyena normalarına cavab verməyən şəraitdə işləyənlər 24 400 nəfər olub. Onların 15879-u sənaye, 4188-i tikinti, 4031-i nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 302-i isə informasiya və rabitə sektorunda çalışıb.

Qanun ağır işə görə əlavə zəhməthaqqı barədə nə deyir?

Azərbaycan qanunvericiliyində əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə və iqlim şəraitinə görə işləmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində işçilərin əməkhaqqının yüksək məbləğdə ödənilməsinə təmin edən artımlar müəyyən edilir. Əməkhaqqına belə artımların məbləğinin minimum miqdarı Nazirlər Kabinetinin "Əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə və iqlim şəraitinə görə işləmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində çalışan işçilərin əməkhaqqının yüksək məbləğdə ödənilməsinə təmin edən artımların məbləğinin minimum miqdarının müəyyən edilməsi haqqında" Qərarı ilə təsdiq edilib.

Bundan başqa, Əmək Məcəlləsinin 91-ci, 92-ci və 93-cü maddələri ilə müəyyən edilmiş qısaldılmış iş vaxtı şəraitində çalışan işçilərin əməkhaqları normal iş vaxtı üçün müəyyən edilən tam məbləğlərdə ödənilir. Bunlara əmək şəraiti fiziki, kimyəvi, bioloji və habelə insanın sağlamlığı üçün zərərli olan digər ağır istehsalat amilləri mövcud olan əmək şəraitli iş yerləri, işçilərə həftə ərzində 36 saatdan çox olmayan, qısaldılmış iş vaxtı müəyyən edilən əmək şə-

olan əmək şəraitli iş yerləridir.

Artımlar nə qədərdir?

Azərbaycanda əmək şəraitinin ağır və zərərliyi müəyyən edilməsi Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "İş yerlərinin attestasiyasının nəticələrinə əsasən əmək şəraitinin ağır və zərərliyi qiymətləndirilməsi metodikası" əsasında keçirilir. Əmək şəraitinin faktiki vəziyyətinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 6 mart tarixli 38 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "İş yerlərinin attestasiyasının keçirilməsi Qaydaları"ndakı Əmək şəraiti üzrə iş yerinin attestasiya xəritəsi əsasında doldurulmuş "2İş yerində əmək şəraitinin qiymətləndirilməsi cədvəl"i əsasında müəyyən olunur.

Ölkəmizdə əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə çalışan işçilərin vəzifə maaşlarına əmək şəraitinin ağır və zərərlik səviyyəsindən asılı olaraq artımın minimum miqdarı, əmək şəraiti ağır və zərərli işlərdə əmək şəraitinin ağır və zərərliyi aşağı səviyyəsində - 1,04, orta səviyyəsində - 1,08, yuxarı səviyyəsində - 1,12 təyin edilib. Əmək şəraiti xüsusilə ağır və xüsusilə zərərli işlərdə əmək şəraitinin ağır və zərərliyi aşağı səviyyəsində - 1,16, orta səviyyəsində - 1,20, yuxarı səviyyəsində - 1,24 nisbətində artım edilir. Vəzifə maaşına artım əmsalı konkret iş yeri üzrə təyin olunur və işçinin bu iş yerində yalnız faktiki iş növbəsi olduğu müddət üçün tətbiq edilir.

Susuz ərazilərdə işləyənlər maaşı artımla alır

Azərbaycan Respublikasının susuz torpaq ərazilərində daimi içməli su mənbəyindən 20 km-dən 40 km-dək uzaqda yerləşən müəssisə, idarə, təşkilatlarda və ya iş yerlərində çalışan işçilərin əmək haqqına artımın minimum miqdarı 1,2, 40 km və ondan çox olduqda isə artımın minimum miqdarı 1,4

Xəzər dənizində yerləşən obyektlərdə çalışan işçilərin vəzifə maaşlarına sahille əlaqə şəraitindən asılı olaraq artımın minimum miqdarı sahille quru yol əlaqəsi olduqda - 1,4, quru yol əlaqəsi olmadıqda və sahildən aşağıdakı uzaqlıqda yerləşdikdə isə 0,5 km-ə qədər - 1,5, 0,5 km-dən 70 km-ə qədər - 1,65, 70- km-dən artıq - 1,75 qədər müəyyən edilib.

Dəniz səviyyəsindən hündürlükdə yerləşən iş yerlərində çalışanlar

Azərbaycan Respublikasında dəniz səviyyəsindən hündürlükdə yerləşən müəssisə, idarə, təşkilatlarda və ya iş yerlərində çalışan işçilərin əmək haqqında hündürlük 1200 metrden 1500 metrədək olduqda, artımın minimum miqdarı 1,1, 1500 metrden 2000 metrədək olduqda, artımın minimum miqdarı 1,2, 2000 metrden yuxarı olduqda isə artımın minimum miqdarı 1,3 məbləğində müəyyən edilib.

Əməkhaqqına artım əmsalları işəgötürən tərəfindən vəzifə maaşına, vaxtamuzd və işəməz əməkhaqqına, qanunvericiliklə vəzifə maaşına müəyyən edilmiş əlavələrə və mükafatlara tətbiq edilir.

Ağır işlərdə işləyənlərin vergi öhdəlikləri də güzəştlidir

Ağır, zərərli, təhlükəli istehsalatlarda işçilərin tibbi müayinədən keçirilməsi üçün işəgötürənin hesabına qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada ödənilmiş xərc məbləğləri, əmək şəraiti zərərli, ağır olan, yeraltı işlərdə çalışan işçilərə verilən pulsuz müalicə-profilaktik yeməklər, süd və ona bərabər tutulan digər məhsulların dəyəri, həmçinin işçilərə müəyyən edilmiş müddətlərdə, tələb olunan çeşidlərdə verilən xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı eyni zamanda, digər fərdi mühafizə vasitələrinin dəyəri gəlir vergisindən azaddır.

Lalə Mehralı

Gənc partiya fəalları Heydər Əliyev Mərkəzini ziyarət ediblər

"**H**eydər Əliyev İli" ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatı tərəfindən hazırlanan və İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiqlənən Tədbirlər Planı çərçivəsində Ulu Öndərin zəngin dövlətçilik irsinin, əbədiyaşar ideyalarının öyrənilməsi və yeni nəsle aşılınması, xalqımız və dövlətimiz qarşısında misilsiz xidmətlərinin geniş ictimaiyyətə çatdırılması məqsədilə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir.

2023-cü il sentyabrın 19-da YAP Cəlilabad rayon təşkilatı tərəfindən gənc partiya fəalllarının iştirakı ilə Cəlilabad rayon Heydər Əliyev Mərkəzinə ekskursiya təşkil olunub.

Əvvəlcə Ulu Öndərin abidəsi ziyarət olunub, abidənin önünə gül dəstələri düzülüb. Mərkəzdə gənclərə müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin həyat yolu və müstəsna fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verilib. Gənclər eksponat, fotosəkil və kitablarla tanış olublar. Daha sonra Heydər Əliyev Mərkəzində Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən sənədli film nümayiş etdirilib. Sonda xatirə fotosu çəkdirilib.

"Nar" "Bilik günü"-də Füzuli və Tərtərdəki məktəblərə dəstək olub

"**N**ar" birinci sinifə başlayan şagirdləri "Bilik günü" münasibətilə təbrik etmək üçün Füzuli və Tərtərə səfər edib. Mobil operator ümumilikdə 6 məktəbin bütün "birincilərinə" yeni dərs ili üçün ləvazimatlar, o cümlədən məktəb çantaları hədiyyə edib. "Nar" artıq bir neçə ildir ki, korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası çərçivəsində

sində Azərbaycanın bölgələrində təhsil alan şagirdlərin məktəb həyatına ilk addımlarını dəstəkləyir. "Nar"-ın KSM istiqamətində həyata keçirdiyi digər layihələrlə nar.az/projectssəhifəsində tanış ola bilərsiniz.

"Nar" hal-hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərməkdədir. "Nar"-son 4 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəriyönümlülük strategiyasına sadıq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Rusiyalı ekspertlər: "Paşinyan Ermənistanı növbəti hərbi faciəyə aparır"

"İrəvanın şantajları yaxşı nəticə verməyəcək, Moskva üçün Azərbaycanla dostluq münasibətlərinin saxlanması daha vacibdir"

Ermənistan ABŞ-la birgə "Qartal tərəfdaşı 2023" hərbi təliminə ev sahibliyi edir ki, bu da Rusiyadan kəskin narazılıq yaradır və son bir həftə ərzində Moskvanın bir neçə dəfə "narahatlıq" ifadəsinə səbəb olur. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, Moskvanın bu hadisə ilə bağlı qıcıqlanması, xüsusən də, İrəvanın KTMT təlimlərində iştirakdan qəti şəkildə imtina etməsi fonunda kifayət qədər haqlıdır. Ermənistan KTMT-nin üzvüdür və Rusiya Federasiyası onu Cənubi Qafqazdakı müttəfiqi kimi qəbul edirdi. İrəvan indi açıq şəkildə amerikalıları və avropalıları bölgəyə gətirir, təbii ki, onların strateji məqsədlərini həyata keçirir.

Rusiyalı hərbi ekspertlər Ermənistan-Amerika hərbi təlimlərinə cavab olaraq İrəvanın Moskvadan hansı nəticələri gözləyə biləcəyi ilə bağlı fikirlərini "Caliber" analitik mərkəzindən bildiriblər. Ekspertlə-

"Yeni, İrəvan həm Moskva, həm də Vaşinqtonla dost olduğunu göstərməyə çalışır. Bu hara aparır? Prinsipcə, bu, normal görünə bilər. Amma fakt budur ki, Moskva indi Ermənistanla məhz paralel idxal hesabına əməkdaşlığa çox maraqlı-

rin fikirlərini oxucularımıza təqdim edirik.

"Ukrayna məsələsi həll olunan kimi Ermənistanla məşğul olunacaq"

Aleksey Xlopotovun fikrincə, erməni-amerikan təlimləri İrəvanın Moskvaya qarşı şantajı, onun özbaşınalığını və eyni anda iki stulda oturmaq qabiliyyətini nümayiş etdirmək cəhdi kimi qiymətləndirilməlidir.

dir. Bildiyiniz kimi, indi bu ölkədən neql olunan malların həcmi, sadəcə olaraq, xeyli artıb və Ermənistanın büdcəsində mühüm payı təşkil edir. Ona görə də Rusiya da bu yoldan əl çəkə bilməz. Ona görə də bu və ya digər şəkildə Moskva və İrəvan hansısa yolla əməkdaşlıq etməli və bir-birinə dözməli olacaqlar. Beləliklə, aydındır ki, İrəvan tərəfindən indiki addım açıq-aşkar şantajdır və bunun sonu yaxşı bitməyəcək" - Aleksey Xlopotov hesab edir.

Ekspertin fikrincə, bütün bu dolaylılıq Moskva Ukraynada problemi həll edəne qədər davam edəcək: "Ukrayna məsələsi həll olunan kimi,

düşünürəm ki, o vaxta qədər Bakı İrəvanda öz bayrağını qaldırmasa, Moskva Ermənistanı tam şəkildə özünə tabe edəcək".

"Paşinyan bu siyasəti ilə ölkəni növbəti hərbi faciəyə apara bilər"

Vladislav Şurygin isə fərqli fikirdədir. O, əmindir ki, erməni-amerikan manevrlərinin heç bir mənası yoxdur. "Mən erməni-amerikan təlimlərinin əhəmiyyətini şişirtmədim, çünki onlar erməni və amerikapərəst gündəmdə çılgın fırlanma olmasından başqa heç nəyi ifadə etmir. Sadəcə olaraq, onlar bu təlimləri Ermənistanın ABŞ-a bir növ xüsusi dönüşü kimi dəyərləndirməyə çalışırlar. Yalnız bundan sonra

sual yaranır: Ermənistanın öz ərazisində ona NATO, ABŞ və ya Fransadan dəstək verə biləcək dövlətlərin heç biri ilə bir kvadratmetr sərhədi yoxdursa, ABŞ-a necə üz tutmaq olar?

Az-çox ümid olunan yeganə yol Gürcüstan vasitəsilə görünür, lakin onun regionda münasibətlərin hər hansı bir eskalasiyasına qarışmaq ehtimalı azdır. Ona görə də daxili erməni şizofreniya siyasəti heç bir mənə kəsb etmir.

Ermənistanın KTMT təlimlərində iştirakdan imtina etməsi, həm də Rusiya üçün indiki İrəvan rəhbərliyinin və onun ətrafının eyni vaxtda üç kürsüdə əyləşməyə çalışdığının göstəricisidir. Ancaq iki stulda belə oturmaq çətindir, üçündə isə mümkün deyil. Moskvaya aydındır ki, Ermənistan hərbi cəhətdən müflisdir və müstəqil deyil və Paşinyan ölkəni növbəti hərbi faciəyə apara bilər.

Beləliklə, Ermənistan baş nazirinin oynadığı bütün bu oyunlar İrəvana əks nəticə verə bilər. Başladığı və artıq udulmuş müharibəyə görə bütün məsuliyyəti Paşinyan daşıyır. Belə siyasətin davam etdirilməsi isə intihara aparan yoldur. Rusiya çətin ki, kəskin nəticə çıxarsın, çünki o, çox təmkinli ölkədir və heç vaxt harasa uçmağa, tələsməyə və qaçmağa çalışmaz. Bu, birincisi.

İkincisi, Rusiya Federasiyası başa düşür ki, region üçün çox böyük məsuliyyət daşıyır, o, sülhməramlı prosesin təminatçısıdır və Rusiya sülhməramlı qüvvələri onu kimin və necə nədəsə ittiham etməsindən və ya onu sıxıb çıxarmağa cəhd etməsindən asılı olmayaraq regionda öz missiyasını yerinə yetirməyə davam edir. Rusiyanın hər hansı çətin şəraitdə, məsələn, Ermənistan daxilində hər hansı siyasi prosesdə Paşinyana hər hansı formada kömək edəcəyi ehtimalı yoxdur. Bu baş verməyəcək. Daha doğrusu, Rusiya Ermənistan liderinin dəyişməsinə gözləyəcək", - deyər Şurygin yekunlaşdırıb və əlavə edib ki, Moskva üçün Azərbaycanla dostluq münasibətlərinin saxlanması daha vacibdir və bu, ona bu münasibətdə sülhməramlı kimi çıxış etməyə imkan verəcək.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

DİQQƏT: Yenidən qapanmalar olacaq?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

"Bu gün hər kəsi maraqlandıran sual yenidən qapanmaların olub-olmamasıdır. Əvvəla onu aydınlaşdırmaq ki, viruslar heç vaxt yox olmur və biz daima onlarla yaşayırıq. Covid-19 virusunun törətdiyi pandemiya təkamül prosesində yayılmış yeni bir virus idi. Yeni, bundan əvvəl də viruslar var idi. Belə ki klassik qripin müxtəlif ştamları, yaxud quş və donuz qripi virusların törətdiyi infeksiyon xəstəliklərdir. Amma bu xəstəliklər pandemiya şəklində deyil, lokal və mövsümi olaraq təzahür etdilər". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin deputatı İlham Məmmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, Covid-19 pandemiyası dünyaya gözlənilməz hadisələrə hazır

olmağı öyrətdi: "Yeni, bu müddət ərzində bütün dünyanın qapanması pandemiya ilə mübarizədə bizə bir çox verdişləri aşladı. Bu verdişlər pandemiya ilə mübarizənin qızıl qaydalarıdır. Məsələn, məsafə saxlamaq, maskadan istifadə etmək, kütləvi yerlərdən uzaq durmaq, sanitariya-gigiyenik normalara əməl etmək bura aiddir. Təbii ki cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə ölkəmiz koronavirusla mübarizədə dünyada bir nümunə oldu. Burada insanlarımız da anlayışlı davrandı və ÜST-ün, TƏBİB-in, Səhiyyə Nazirliyinin birgə fəaliyyəti nəticəsində ölkəmiz pandemiya-dan üzü ağ çıxdı".

İlham Məmmədov sözlərinə belə davam edib: "Bir həkim kimi güman etmirəm ki, ko-

ronavirus pandemiyası zamanında olduğu kimi qapanmalar baş versin. Ayrı-ayrı müəyyən məhdudiyyətlər ola bilər. Bu da fərdi yanaşma ilə mümkündür. Məsələn, hansısa məktəbdə şagirdlərin kütləvi yoluxması olarsa, orada karantin tətbiq edilir.

Virusların mutasiyaya uğrayaraq insan orqanizminə uyğunlaşması insana zərər ve-

rə biləcək halını aradan qaldırıb. Təbii ki, biz mövsümi olaraq hər il qripə yoluxma hallarına rast gəlirik. Bu il də onun yeni ştamının təzahür etməsi gözləniləndir və artıq bu var. Ən yaxşı mübarizə üsulu koronavirus pandemiyası zamanı əldə etdiyimiz verdişlərə dəqiqliklə əməl etməkdir".

Ayşən Vəli

"Məktəbli çantası mütləq yaşa uyğun seçilməlidir"

EKSPERT İRADLARINI BİLDİRDİ

"Bəzi valideynlər məktəbə yollanan uşaqları üçün məktəb ləvazimatı alarkən ən çox onların çantasına fikir verirlər. Çünki bəzən şagirdlərin götürdüyü çantalar ya özü ağır olur, ya da onun içərisinə o qədər dəf-tər-kitab yığılır ki, bu da şagirdlər arasında onurğa ayrılıyına kimi gətirib çıxarır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında təhsil eksperti Kamran Əsədov deyib.

Kamran Əsədov sözlərinə belə davam

həcmində ixtisarlar edilməlidir.

Amerikada uşaqlar çantalarında evə hər gün ağır kitabları gətirmək məcburiyyətində də deyillər. Müəllim onların edəcəyi tapşırığın sürətini bir vərəqdə verir. ABŞ-da uşaqların maraqlı cəzalandırılması və mükafatlandırılması üsulu da var. ABŞ-da həftənin 5-ci gün isə şagirdlərə heç bir ev tapşırığı verilmir, onlara şənbə və bazar günləri istirahət üçün şərait yaradılır. Uşaqların dərsi qavraması isə hər həftə keçirilən test imtahanları nəticəsində məlum olur.

Amma çıxış yolu rüblüklər üzrə dərslərin hazırlanması ola bilməz. Ona görə ki, indi əvvəlki kimi 4 rüb yoxdur, 2 rüb var, bunun başqa mövzular arası əlaqə pozulur. Çünki hər 4 həftədən bir keçirilən KSQ və rübün sonunda keçirilən BSQ imtahanlarında şagirdlər əvvəlki mövzuları da təkrarlamalı olurlar. əgər həmən vəsaitlər onların yanında olmsa, bu zaman onlar əvvəlki dərsləri təkrar edə bilməyəcək. Amma şagirdlərə verilən dərslər iki nüsxə olsa, birini evdə, digərini məktəbdə saxlasalar, o zaman onlar ağır kitabları daşımazlar.

Təhsil Nazirliyi nəşriyyatlara dərslərin çəkisinin yüngülləşdirilməsi ilə bağlı optimal yolların müəyyənəşdirilməsi üçün tapşırıqlar verilib. Bu olduqca müsbət bir addımdır. Çünki şagirdlərin

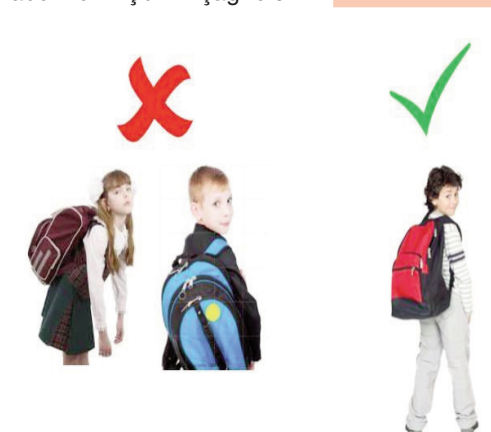
edib: "Ona görə də məktəbli çantası mütləq yaşa uyğun seçilməlidir. Eyni zamanda çantanın materialına diqqət yetirmək lazımdır.

Bunu etmədikdə yük birtərəfli qaydada bir çiyini üstə düşür və skaliyozla nəticələnir. Bu isə sonunda onurğa ayrılıyına gətirib çıxarır. Bu gün təkcə dərslər oxumaq yox, həm də o dərslər oxumaq üçün kitabları qoyduğumuz çantaları daşımaq müşkülə çevrilib. İndi əksər hallarda aşağı sinif şagirdlərinin çantasını şagirdlərdən çox valideynlərin daşdığını görürük. Bu isə əlbəttə ki, məktəbli çantalarının ağırlığından irəli gəlir. Ağırlığı bəzən hətta 10 kiloqramı keçən çantalar tək şagirdlər üçün yox, elə valideynlər üçün də hər gün daşılmalı olduqları yükə çevrilir.

Çantaların ağırlığının səbəbi hər fənn üzrə kitab və dəftərdən başqa, əlavə dərslər ləvazimatlarının da daşınmasıdır. Bilirsiniz, şagird hər fənn üzrə bir kitab, bir dəftər, bir test kitabı, bir iş dəftəri özü ilə götürməlidir. Bunların hamısını yığıldıqda çanta çox ağır olur. Bundan başqa bir çox şagirdlər özləri ilə yemək və su götürür ki, bu da çantanın daha da ağırlaşmasına gətirib çıxarır.

Sizə beynəlxalq təcrübəni və qəbul olunan prinsipləri deyim. Çantanın çəkisi uşağın çəkisinin 14-15%-ni keçməməlidir: bu hesabla 8 yaşınadək olan uşaqlar 2 kilo (içindəkilərlə), 8-12 yaşınadək uşaqlar ən çox 4, 12-15 yaş uşaqlar isə 5 kilo ağırlığında çanta götürməlidirlər. İçində heç nə olmayan çantanın çəkisi 700 qramı keçməməlidir. Kürek çantaları hər iki çiyindən asılmalıdır. Çantanı yalnız bir çiyindən asmaq belə sağa-sola əyilmələrə, yeni skaliyoz kimi xəstəliklərə səbəb ola bilər.

Mən bununla bağlı monitorinq aparmışam. Məlum oldu ki, I sinif üçün 5 kitab var, onların çəkisi 2 kiloqram 145 qramdır, iş dəftərləri ilə birlikdə 4 kiloqram və ya 5 kiloqrama yaxındır. Əlavə qələm və digər ləvazimatları da daxil etdikdə bu rəqəm 7 kiloqrama çatır. Əlbətdə ki, bu 1-ci sinif şagirdi üçün çoxdur. Çıxış yolu kimi, onu qeyd edim ki, çalışma dəftərləri sinifdə qalmalı, tədris olunan fənlərin sayı azaldılmalı kitabların

daşıdıqları çantalar həqiqətən də çox ağırdır. Çantanın ağır olmasına 4 amil təsir göstərir:

1. Çantanın özünün çəkisi,
2. çantaya qoyulan dərslərliklər,
3. çantaya valideynlər tərəfindən qoyulan qida, su ehtiyatı,
4. Köməkçi və əlavə dərslər vəsaitləri, ləvazimatları.

Rəsmi olaraq I sinfin 5 kitabı var, onların çəkisi 1 kiloqram 145 qramdır. İş dəftərləri ilə birlikdə isə bu çəki 2 və ya 3 kiloqrama yaxın olur. Amma bu rəqəm reallığı əks etdirmir.

Kitabın yüngülləşdirilməsi hansı formada

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

"Nar"dan əla fürsət: Köhnə smartfonunu sərfəli şərtlərlə sat!

İndi siz köhnə smartfonunuzu "Nar" mağazalarında sərfəli qiymətə və rahatşəkildə sata bilərsiniz. "Nar" mağazasında telefonunuzun dəyərləndirilməsi xüsusi təbiiq vasitəsilə, şəffaf və sürətli aparılır.

Təbiiq bir çox parametrlər üzrə smartfonunuzu yoxlayır və müvafiq qiyməti təyin edir. Smartfonunuzu elə yerində təyin olunmuş qiymətə təhvil verə və ödənişinizi dərhal əldə edə bilərsiniz. Üstəlik, xidmətdən yararlanan hər bir "Nar" abunəçisi 30GB-dək internet bonusu əldə edəcək.

Bu xidmət Türkiyənin "EasyCep" şirkətilə "Nar"ın əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilir.

Beləliklə, "Nar" Azərbaycanda işlənmiş telefonların alışı rəsmi şəkildə həyata keçirməyə başlayan ilk mobil operator oldu.

Telefonunuzu sərfəli şəkildə satmaq üçün "Nar"ın Bakı, Sumqayıt və Xırdalan şəhərlərində yerləşən 19 eksklüziv diler mağazalarından birinə yaxınlaşmaq ki-

fayətdir.

Qeyd edək, "EasyCep" Türkiyənin ən böyük yenilənmiş elektronik cihaz satış şəbəkəsidir. Şirkət mobil telefon, planşet, noutbuk və bənzər cihazların sahibindən satın alaraq yenilənmiş şəkildə və zamanətlə satışını həyata keçirir.

"Nar" və "EasyCep" şirkətləri arasında əməkdaşlıq müştərilərinə müxtəlif xidmətlərin bir mərkəzdən göstərmək və üstün müştəri təcrübəsini təmin etmək məqsədi daşıyır.

"Nar" hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidməti göstərir. "Nar" son 4 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkənin lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəri yönümlü strategiyaya sadıqdır və sərfəli qiymətə əla xidmət təklif edir.

**Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev**

Ünvanımız:
**Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4000

Ayşən Vəli